

2002 m. balandžio 11-12 d.d. Lietuvos ambasadorius JAV Vygaudas Ušackas, dešinėje, bei Lietuvos garbės konsulas Michigano valstijoje George A. Jurgutis Washingtone susitiko su Michigano valstiją atstovaujančia JAV senatore Debbie A.Stabenow.

Rolando Kačinsko inf.

PAŽADUS VYKDANTI LIETUVA TURI NATO PASITIKĖJIMĄ

Vilnius, balandžio 24 d. (ELTA). Kai Lietuva pasako, kad padarys, ir padaro - tai kelia pasitikėjimą ja ateityje, - teigė po 10 mėnesių pertraukos antrą kartą į Vilnių atvykęs vyriausiasis NATO pajėgų Europoje vadas generolas Joseph W. Ralston.

Vienas svarbiausių dalykų, kurį Lietuva padarė nuo permai birželį įvykusio NATO pajėgų vado Europoje vizito, - tai išipareigojimų, apie kuriuos anąkart kalbėta, vykdymas. J.Ralston kalbėjo apie pasikeitimus, reorganizuojant šalies ginkluotąsias pajėgas, labai palankiai įvertino politinių partijų pritarimą Lietuvos stojimui į NATO bei pasirašytą susitarimą krašto apsaugai skirti 2 proc. bendrojo vidaus produkto.

NATO pajėgų Europoje vadas Baltijos valstybes, kaip potencialias Vakarų Aljanso nares, lanko paskutinį kartą prieš NATO viršūnių susitikimą Prahoje.

Kaip praneša ELTA, susitikęs su Prezidentu Valdu Adamkumi, NATO pajėgų Europoje vyriausiasis vadas padėkojo Lietuvai už jau teikiamą paramą Aljansui. Tai yra, už Lietuvos karių dalyvavimą NATO vadovaujamose taikos palaikymo operacijose. “Manau, kad tai nauda ne tik NATO, bet ir pačiai Lietuvai. Juk Lietuvos kariai 24 valandas per parą 7 dienas per savaitę gyvena

pagal NATO doktriną, vykdo NATO procedūras, veikia pagal NATO taktiką. Šią patirtį jie parsiveža į Lietuvą”, - po susitikimo su V.Adamkumi žurnalistams aiškino J.Ralston.

Svečią priėmęs Prezidentas pasidžiaugė geru Lietuvos pasirengimo narystei NATO įvertinimu, gautu iš Briuselio balandžio 22 dieną. V.Adamkus patikino J.Ralston, jog Lietuvos išipareigojimas tapti visateise Šiaurės Atlanto organizacijos nare yra nekontingentas.

Su vienos dienos vizitu į Vilnių atvykusiam aukštam NATO pareigūnui taip pat surengti susitikimai su Seimo Pirmininku Artūru Paulausku, Krašto apsaugos ministru Linu Linkevičiumi, Lietuvos kariuomenės vadu Jonu Kronkaičiu, Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto nariais. Pagrindinės susitikimų temos - krašto apsaugos organizavimas, finansavimas ir tarptautinis karinis bendradarbiavimas.

JAV oro pajėgų generolas vyriausiojo Jungtinių pajėgų Europoje vado pareigas pradėjo eiti prieš dvejus metus. Jungtinių pajėgų vadovybės Europoje tikslas - užtikrinti taiką ir teritorinį vientisumą NATO šalyse. Lietuva šiuo metu skiria didelį dėmesį nuolatinės parengties brigados, kuri galėtų veikti pagal NATO sutarties 5-ąjį straipsnį, kūrimui.

Nereikia kopijuoti

Su Krašto apsaugos ministru Linu Linkevičiumi susitikęs NATO pajėgų Europoje vyriausiasis vadas generolas J.Ralston aiškino, jog kuriant kariuomenę neverta kopijuoti kokios nors šalies modelio. “Žvelgiant į ateitį būtų geriausia specializuoti karines pajėgas. Lietuva pati turėtų spręsti, kokią kryptį jai pasirinkti ir negali būti nurodymų iš viršaus”, - sakė aukštas NATO pareigūnas. J.Ralston paskutinį kartą prieš NATO viršūnių susitikimą Prahoje lankė Vakarų Aljanso narėmis ketinančias tapti Baltijos valstybes.

Jam Krašto apsaugos ministras L.Linkevičius tvirtino, kad Lietuva karinėje srityje, bendradarbiaudama su Latvija ir Estija, jau yra igijusi pajėgų sutelkimo ir pareigų pasidalijimo patirties.

Generolas prisiminė prieš metus įvykusį savo vizitą į Vilnių ir pabrėžė, kad per praėjusį laiką buvo įvykdyti priimti išipareigojimai. Svarbiu Lietuvos žingsniu jis pavadino neseniai priimtą Nacionalinio saugumo strategiją.

Pasak NATO pajėgų Europoje vado, įvykiai pasaulyje rodo, kad negalima numatyti visų grėsmių. Todėl verta formuoti gerai parengtas karines pajėgas, gebančias veikti kintančiomis situacijomis.

OPTIMISTIŠKAI VERTINAMA BALTIJOS VALSTYBIŲ EKONOMINĖ PLĖTRA

Tarptautinis valiutos fondas (TVF) mano, jog Baltijos valstybių ūkio plėtros perspektyvos šiais metais yra labai geros, palyginti su bendra pasaulio ekonomikos būkle, praneša ETA-ELTA.

TVF ir Pasaulio banko pavasario sesijoje trys Baltijos valstybės buvo paminėtos kaip vienas iš didžiausių ekonominės plėtros potencialą turinčių pasaulio regionų. Kaip rašo Estijos verslo dienraštis “Ori-paev”, įtakingos tarptautinės organizacijos prognozuoja, jog šiais metais Baltijos regiono ūkio prieaugis sudarys 4 procentus, o ateinančiais metais - 5,3 procento. Pagal preliminariais prognozes, sėkmingos ūkio plėtros šiais metais gali tikėtis ir Rusija - TVF ir Pasaulio banko ekspertų vertinimais, Rusijos ūkio prieaugis šiais metais sudarys apie 4 procentus.

Tačiau ekspertai pabrėžia glaudžius Baltijos valstybių ryšius su Šiaurės šalimis, kurių ūkio plėtra be paliovos silpsta. Ir Suomija, ir Švedija sumažino savo ūkio plėtros prognozes maždaug pusantro procento.

Dėl Šiaurės šalių ekonominės plėtros sulėtėjimo praėjusių metų pabaigoje Baltijos valstybių eksporto apimtys pradėjo mažėti, tačiau pirmąjį šių metų ketvirtį vėl pradėjo stiprėti.

“Swedbank” analitikas Jurgen Kennemar pareiškė, jog **Baltijos valstybių sugebėjimas sparčiai atsigausti yra stebėtinas**. Ekspertas prognozuoja, jog šiais metais procentinis trijų Baltijos šalių BVP prieaugis bus didžiausias Baltijos jūros regione.

Praėjusiais metais didžiausias metinis BVPprieaugis buvo Latvijoje (7,6 procento), po to Lietuvoje (5,9 procento) ir Estijoje (5,4 procento). Estijos finansų ministerija prognozuoja, jog šiemet šalies ūkio prieaugis sudarys 4 procentus. Lietuvos Vilniaus bankas prognozuoja, kad šiais metais didžiausias ūkio prieaugis bus Latvijoje (5-5,5 procento), po kurios, kaip ir praėjusiais metais, seks Lietuva (4,5 procento) ir Estija (4,2 procento).

Praėjusiais metais didžiausia metinė infliacija buvo Estijoje (5,8 proc.). Latvijoje - 3,2 proc., Lietuvoje - 2 procentai.

LIETUVA NORI BŪTI SAŽINGA

Austrijos Prezidentas Thomas Klestil mano, jog Lietuva įstengs pirmąjį Ignalinos atominės elektrinės bloką uždaryti 2005, o antrąjį - iki 2009 metų. Austrija siūlo praktinę savo šalies specialistų pagalbą vykdant šį Europos Sąjungos (ES) reikalavimą, praneša ELTA.

Pirmojo oficialaus vizito į Lietuvą atvykusį Austrijos vadovą priėmęs Lietuvos Prezidentas Valdas Adamkus tvirtai laikėsi savos pozicijos. Anot Lietuvos Prezidento, Ignalinos branduolinės jėgainės uždarymas - tai kompleksinė problema, kuri negali būti išspręsta per trumpą laikotarpį. “Reikia veikti sistemingai, neįsipareigoti dėl kažkokio, net nežinau, kuo paremto skaičiaus “2009”. O kas bus, jei mes tą pajėgsime padaryti tik 2011 metais? Aš nenoriu, kad Lietuva liktų nesąžininga, nesilaikanti savo žodžio”, - po susitikimo su Th.Klestil spaudos konferencijoje pabrėžė V.Adamkus.

Lietuvos Prezidento tvirtinimu, kalbant apie Ignalinos

branduolinės jėgainės antrojo bloko uždarymą, į pirmą vietą iškyla finansinė problema, ir tik milžiniškų pastangų dėka ji gali būti teigiamai išspręsta iki minėtos datos.

“Iš techniškosios pusės nėra taip, kad ateini, išjungi reaktorių, užrakini duris ir išeini. Mes susidursime su socialinėmis problemomis, kurios pareikalaus didelio specialistų įnašo, juk elektrinėje dirba keli tūkstančiai žmonių”, - aiškino Lietuvos vadovas, atsakydamas į austrų žurnalisto klausimą, kodėl Lietuvos netenkina 2009-ieji.

Kartu su Austrijos Prezidentu į Lietuvą atvykęs Austrijos žemės ūkio, miškų ir aplinkos ministras Wilhelm Molterer teigė, jog jo vadovaujamos ministerijos specialistai pasirėngę bendradarbiauti ne tiek derantis su ES, bet teikti praktinę pagalbą įgyvendinant šį ES reikalavimą.

Kalbant apie dvišalius Lietuvos ir Austrijos reikalus, buvo sudėtinga surasti proble-

(Nukelta į 4 p.)

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

■ PREZIDENTAS NERIMAUJA, KAD ABITURIENTAI BUS PALIKTI LIKIMO VALIAI

Vilnius, balandžio 24 d. (ELTA). Prezidentas Valdas Adamkus, norėdamas išsiaiškinti, kaip bus įgyvendinamos abiturientams nerimą keliančios Aukštojo mokslo įstatymo pataisos, į pasitarimą kvietė Seimo vicepirmininką Česlovą Juršėną, švietimo ir mokslo viceministrą Rimantą Vaitkų bei aukštųjų mokyklų ir kolegijų atstovus.

Prezidentui nerimą kelia priimta nauja mokėjimo už studijas tvarka, juolab, kad jos įgyvendinimui valstybė neturi lėšų, Eltai sakė Prezidento patarėjas Darius Kuolys.

Praėjusią savaitę pas šalies vadovą lankęsis Ministras Pirmininkas Algirdas Brazauskas informavo, jog Aukštojo mokslo įstatymo pataisų įgyvendinimui vien šiemet reikia 90 mln. litų, bet tokių lėšų Vyriausybė neturi. Nežinia, kas mokės už pirmojo kurso studentų pirmojo semestro studijas.

Naujoji mokėjimo už studijas tvarka numato, jog į aukštąsias mokyklas įstoję jaunuoliai pirmąjį semestrą už mokslą nemokės - išlaidas padengs valstybė. Už antrą semestrą visi pirmakursiai, su tam tikromis išimtimis, mokės po 500 litų. Vėlesniuose kursuose studentai mokės už abu semestrus tūkstantį litų. Naujasis Aukštojo mokslo įstatymas įsigalios nuo 2003 metų, tačiau naująją mokėjimo už studijas tvarką ketinama taikyti jau šią vasarą į aukštąsias mokyklas įstosiantiems jaunuoliams.

Pasak Prezidento patarėjo, neteisinga yra tai, kad vienodas mokestis įvestas nepriklausomai nuo studijų krypties. Be to, ta pati našta užkraunama taip pat ir kolegijų, tai yra, neuniversitetinių aukštųjų mokyklų, studentams.

D.Kuolio teigimu, jei nebus keičiama dabartinė padėtis, kentės tūkstančiai studijuoti norinčių abiturientų, Lietuvoje gali gerokai sumažėti studentų skaičius.

■ A.KAMINSKAS TAPO VYRIAUSIUOJU PREMJERO PATARĖJU

Vilnius, balandžio 24 d. (ELTA). Buvęs Vyriausybės kancleris Antanas Kaminskas tapo vyriausiuoju Ministro Pirmininko Algirdo Brazausko patarėju, o kanclerio pareigas laikinai vykdys Bendrųjų reikalų departamento direktorius Olegas Romančikas.

Vyriausybėje, pagal Ministro Pirmininko politinio pasitikėjimo valstybės tarnautojų pareigybių sąrašą, dirbs 1 vyriausiasis patarėjas, 16 patarėjų, 1 sekretoriato vadovas ir Premjero atstovas spaudai, praneša ELTA.

A.Brazausko potvarkiu, Antanas Kaminskas paskirtas Ministro Pirmininko vyriausiuoju patarėju. Potvarkyje nurodoma, jog buvusio Ministro Pirmininko politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojo Vyriausybės kanclerio darbo turinys atitinka Ministro Pirmininko vyriausiojo patarėjo darbo turinį; Vyriausiajam patarėjui nustatytas 7 tūkst. 140 litų darbo užmokestis ir 6 procentų priedas už tarnybos stažą.

Esant tarnybiniam būtinumui - iki konkurso būdu bus paskirtas Vyriausybės kancleris - jo pareigas atlieka Vyriausybės kanceliarijos Bendrųjų reikalų departamento direktorius Olegas Romančikas.

Buvęs Vyriausybės kanclerio pavaduotojas Saulius Spėčius vėl grąžintas į Ministro Pirmininko patarėjo pareigas.

S.Spėčiui nustatytas 5 tūkst. 376 litų darbo užmokestis. Už tarnybos stažą jam bus skaičiuojamas 3 procentų priedas.

Vyriausybės kanclerio pavaduotojo, kaip politinio pasitikėjimo pareigūno, etatas panaikintas.

■ VALSTYBINEI LIETUVIŲ KALBOS KOMISIJAI VADOVAUS IRENA SMETONIENĖ

Seimas patvirtino Valstybinę lietuvių kalbos komisiją. Joje dirbs 17 žinomų Lietuvos mokslininkų. Už nutarimą dėl Valstybinės kalbos komisijos balsavo 56 Seimo nariai, prieš - 1 ir susilaikė 6 parlamentarai, praneša ELTA.

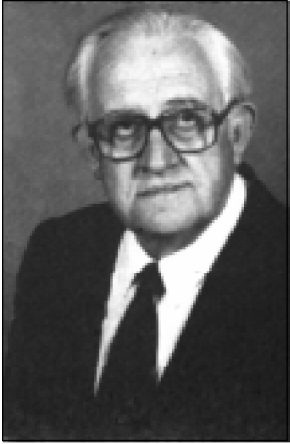
Valstybinės lietuvių kalbos komisijos nariais paskirti: Albinas Drukteinis, Aleksas Girdenis, Evalda Jakaitienė, Angelė Kaulakienė, Vitalija Maciejauskienė, Antanas Pakerys, Jūratė Palionytė, Antanas Račys, Albertas Rosinas, Bronys Savukynas, Irena Smetonienė, Algirdas Smilgevičius, Bonifacas Stundžia, Giedrius Subačius, Adolfas Laimutis Telksnys, Vida Žilinskienė, ir Kazimieras Romualdas Župerka.

Valstybinės lietuvių kalbos komisijos pirmininke patvirtinta I.Smetonienė, o pirmininkės pavaduotoja - J.Palionytė.

■ **SEIMO ETIKOS** ir procedūrų komisijoje socialliberalai patyrė dar vieną pralaimėjimą. Vakar komisija pasmerkė frakcijos narį Kęstutį Kuzmicką ir konstatavo, jog jis neteisėtai norėjo išvykti į užsienį už valstybės pinigus. Socialliberalui primintas pasiūlymas atsistatydinti.

Lietuvių grįžimo į tėvynę informacijos centras

TARPTAUTINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

Algirdas Pužauskas

Laikinasis Afganistano premjeras Hamid Karzai buvo nuvykęs į Romą, iš kur po 29 metų gyvenimo išseivijoje parsivežė buvusį Afganistano karalių Mohammad Zahir Shah. Jis dabar jau 87 metų amžiaus, nebesvajoja apie politinį gyvenimą, tik labai nori apsilankyti savo gimtinėje. Karalių iš Romos į Kabul, kur dar stovi gerokai apgriauti karaliaus rūmai, atgabeno Italijos karinis lėktuvas. Dabartinis laikinasis Afganistano premjeras yra tolimas karaliaus giminaitis. Jis papasakojo spaudos atstovams, kad karalius, kuris valdė Afganistaną tarp 1933 ir 1973 m. yra palikęs krašte gerus prisiminimus. Jam valdant su dėdžių pagalba, krašto moterims buvo suteikta teisė balsuoti. Jis sostą paveldėjo būdamas 19 metų, kai buvo nušautas jo tėvas. Vyresnieji Afganistano gyventojai prisimena Zahir Shah kaip taikos laikų simbolį. Jis pats pasitraukė iš sosto, kai sostą pagrobti bandė jo pusbrolis Daoud Khan. Nenorėdamas kraujo praliejimo tikrasis karalius pasitraukė iš pareigų, užbaigdamas monarchijos 200 metų dinastiją, pareikšdamas pasauliui, kad jis karaliumi daugiau nebus. Jo pasitraukimas buvo Afganistano įvairių karų, nelaimių ir vargų pradžia. Mokslus baigęs Europoje, buvęs karalaitis mėgo medžiokles, slidinėjimą kalnuose, rėmė lėšomis šalies meną, teatrą. Jo prarastos konstitucinės reformos davė mokyklą valstybės moterims, joms buvo leista mokytis, gauti darbus ir profesijas. Tuo pačiu metu karalius išlaikė Afganistaną neutralia šalimi šaltojo karo ir Sovietų sąjungos invazijos metu, kas sukėlė jam opoziciją musulmonų dvasininkų tarpe. Gamtos nelaimės ir sausros metai sugriovė valstybės pamatus. Daug pakenkė kaimyninės Rusijos invazija, užtrukusi 10 metų ir sukėlus civilinį karą tarp 1992 ir 1996 metų. Pagaliau atėjo Taliban religinės milicijos priespauda. Pradžioje atrodė, kad karalius ir jo šalininkai palaiko Taliban režimą, nes jis turėjo užbaigti

KARALIUS GRĮŽO NAMO

civilinius karus. Po teroristų išpuolių rugsėjo 11 d. Amerikoje, Jungtinės Tautos ragino buvusį karalių Zahir Shah grįžti į Afganistaną ir dalyvauti visos šalies suvažiavime, vadinamoje "loya jirga", kuri turės išrinkti naują vyriausybę. Visame Afganistane jau renkami šio suvažiavimo dalyviai. Karalius griežtai atsisakė užimti vadovaujančią vietą. Jis nurodo, kad jo amžius neleidžia svajoti apie svarbesnį vaidmenį krašto ateitį planuojant. Dar prisidėjo bandymas sidabrinu durtuvu karalių nužudyti 1991 metais. Tai padarė Angoloje gimęs portugalas, neseniai tapęs fanatišku musulmonu. Zahir Shah praleido laiką netoli Romos esančioje viloje, jis mėgsta šachmatus, fotografuoti, rašo savo gyvenimo atsiminimus. Tačiau daugiausia jam rūpi grįžti į savo gimtąjį Afganistaną ir ten praleisti paskutines savo gyvenimo dienas. Jo artimieji palydovai neslepia, kad karaliaus gyvenimo išlaidas padengia Saudo Arabijos karališkoji šeima. Su juo Italijoje gyvena jo žmona Homaira, dvi dukros ir penki sūnūs.

Afganistanui besirengiant rinkti vyriausybę, svarbią kalbą pasakė JAV prezidentas George W. Bush. Jis kalbėjo garsiai Virginijos valstijos karo mokyklai, vadinamo karo instituto kariūnams Lexington, VA. Prezidentas pabrėžė tikros taikos Afganistane reikšmę, palygindamas Amerikos taikos

planą Europos po Antrojo Pasaulinio karo. Tas planas buvo pavadintas Generolo George Marshall vardu. Generolas 1901 m. baigė Virginijos Karinį institutą ir pasibaigus II Pasauliniam karui buvo tuometinio JAV prezidento Harry S. Trumano valstybės sekretoriumi. Jis sukūrė planą, kuris padėjo Europos šalims atsistoti ant kojų po karo. Prezidentas Bush pabrėžė, kad dabar Amerikai atėjo laikas padėti senai afganų tautai atsistoti ant kojų ir Amerika tai padarys.

Afganistano kalnuose specialūs Britanijos karo daliniai toliau persekioja Taliban karo jėgų likučius. Slėnyje netoli Kabul miesto besprogdindami olose rastą amuniciją žuvo keturi amerikiečiai. Karo aviacijos nelaimėje JAV kovos lėktuvai numetė netyčia bombą ant kanadiečių kariuomenės stovyklos. Žuvo keturi kanadiečiai ir aštuoni buvo sužeisti. Prezidentas Bush tuoj atsiprašė Kanados sąjungininkų, paskambindamas premjerui. Žvalgybos organizacijos paskelbė, kad jų žiniomis vyriausias teroristų vadeiva Bin Laden tebėra gyvas ir slapstosi kalnuose Pakistano teritorijoje ar dar tebėra Afganistane. Gynybos sekretorius Donald Rumsfeld pasakė, kad nėra žinių apie Bin Laden žuvimą. Sekretorius palygino vieno žmogaus suradimą tokiose sąlygose su adatos suradimu šieno vežime.

Buvęs Afganistano karalius Mohammad Zahir Shah, 87 metų, išeina iš Italijos karinio lėktuvo, kuriuo jis po 29 metų sugrįžo į sostinę Kabul ne valdyti kraštą, bet gyventi tėvynėje.

AP

Keliais sakiniais

• **Laikinasis Afganistano** premjeras Hamid Karzai surado New Yorke 62 metų amžiaus afganietį skulptorių, kuris pažadėjo atstatyti Taliban milicijos apgriautas Budos stovyklas kalnuose. Tai mūsų meno turtai, kalbėjo premjeras.

• **JAV Senatas** sustabdė vyriausybės planuotą naftos šaltinių ieškojimą Aliaskos žvėrių draustinyje. Visi Senato

demokratai, išskyrus penkis, balsavo prieš naujus gręžinius. Kartu su demokratais prieš balsavo ir 8 respublikonai.

• **Valstybės sekretorius** Colin Powell sugrįžo iš Artimųjų Rytų, nepasiekęs savo tikslų. Izraelio politiniame gyvenime tik sustiprėjo dešiniųjų nacionalistų jėgos. Balandžio 8 d. į premjero Sharono tauti-

(Nukelta į 3 p.)

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

DIRVA

TEL. (216) 531-8150

FAX. (216) 531-8428

E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19191 CLEVELAND, OHIO 44119-0191
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: EDITORIAL BOARD

DIRVA (UPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0191

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. Published weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. - Subscription per year - \$35.00, first class - \$58. Single copy - 70 cents. Air mail overseas - \$110.00.

Prenumerata metams - \$35.00, pusei metų - \$20.00, pirma klase - \$58. Oro paštu į užsienį metams - \$110.00. Atskiro numerio kaina - 70 centų. Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu ne visada išreiškia redakcijos nuomonę. Nespausdinti straipsniai grąžinami, tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

LIETUVIŲ FONDAS - NEIKAINUOJAMOS VERTĖS INSTITUCIJA

Lietuvių fondas savo 40-ties metų veikloje išvengė didesnių nesusipratimų bei nesutarimų. Kiekvienoje vadovybėje vyravo susiklausymas, pagarba kiekvieno nuomonei ir sprendimai buvo visada daromi balsų dauguma. Įvairūs klausimai išstudijuojami komisijose ir jų išvados pateikiamos tarybai priimti ar atmesti. Čia netinka priežodis, kad “pinigai galvažudžiai”.

Kovo 14 dieną Lietuvių fondas pradėjo 41 metus. Kas anuomet galėjo tikėti, kad dr. Antanui Razmai paskelbus straipsnį steigti milijoninį fondą, šiandien ta idėja jau įgyvendinta net su 13 milijonų dolerių. Milijoninio fondo reikalingumą nebereikia aiškinti - jis tapo būtinybe. Jo paruošiamieji darbai buvo baigti, kai Lietuvių fondas buvo įregistruotas 1962 m. kovo 14 d. kaip ne pelno siekianti organizacija, nors pirmieji įnašai buvo gauti, kai dar nebuvo įstatų, nei vadovybės. Šviesieji lietuviai suprato tokio fondo reikšmę ir siuntė savo aukas, nors pirmasis milijonas dolerių buvo suaukotas per 12 metų, o antrasis jau per šešis metus.

Pradėdamas 39-ąjį narių suvažiavimą, LF Tarybos pirm. dr. Antanas Razma priminė, jog pradžioje tegalvojo sutelkti tik vieną milijoną dolerių, bet šiandien jau Lietuvių fondo vertė yra beveik septyniolika milijonų. Fondas jau trečius metus skiria po milijoną dolerių lietuviybės išlaikymui. Kai šiais metais bus pelno paskirstymas, tai mūsų tautinės gyvybės išlaikymui bus paskirta iš viso vienuolika milijonų dolerių.

Mūsų visuomenėje yra didžiulis pasitikėjimas Lietuvių fondu ir jo vadovybe, kurios idealizmas neišblėso ir įsijungiant naujiems žmonėms. Finansinis stovis ir pelno paskirstymas yra skelbiamas ne vien tik nariams, bet ir mūsų visuomenei. Gal todėl ji ir toliau savo aukomis didina Fondo kapitalą taip, kaip tuo nė viena kita mūsų organizacija negali pasigirti. Lietuvių fondo vadovybė gali didžiuotis savo tautos žmonių pasitikėjimu. Štai ir šiemet vienas Amerikos lietuvis - a.a. Alphonse Sarauskas savo testamentu paskyrė Fondui 2 mil. 600 tūkstančių dolerių.

Lietuvių fondo tikslas buvo ir yra lietuviybės išlaikymas. Pelno skirstymo komisija 2001 metų pelną dalino švietimui, kultūrai, mokslui ir visuomeniniams reikalams. Vien tik švietimo reikalams skirta 381,753.00 doleriai, iš kurių 60,000 dol. lituanistinėms mokykloms šiame krašte. Finansinę paramą ir šiemet gauna Vilnijos lietuviai mokytojai, kurių algos yra labai mažos, o taip pat Krasnovo, Smolensko, Lvovo, Rygos, Karaliaučiaus, Peleko, Prancūzijos, Vokietijos, Kauno ir Vilniaus Jėzuitų gimnazijos, Seinų gimnazija, Punsko ir kiti sambūriai, kurie rūpinasi lietuviškumo išlaikymu. Pridėjus studentų stipendijas užsienyje ir Lietuvoje 29,990 dolerių sumoje ir turėsime švietimui skirtą sumą.

Kultūrinėje srityje menams skiriama 75,200 dol. Mokslui, įskaitant ir kai kurių knygų bei leidinių finansavimą, paskirta 95,400 dol. Tad iš viso kultūriniams reikalams paskirta 170,600 dolerių. Visuomeninių reikalų kategorija apima labai daug sričių ir jai skirta 414,597 dol. Tad 2001 metų pelnas paskirstytas 966,590 dol. sumoje, o likutis yra skiriamas netikėtiems prašymams ir labai svarbiems reikalams finansuoti.

Šis suvažiavimas praėjo ramioje bei kūrybingoje nuotaikoje su pasiryžimu įgyvendinti 20 milijonų kapitalą, kad lietuviybės puoselėjimui kasmet galėtų skirti po du milijonus dolerių.

S. Tūbėnas

NEMATOMA RANKA, KURI VISKĄ DIRIGUOJA

Įvairūs reiškiniai, kurie mums žinomais pojūčiais negali būti išaiškinami, žmonių yra vadinami stebuklais. Nors Katalikų Bažnyčia paskutiniaisiais amžiais yra labai atsargi, kad stebuklus pripažintų. Nepaisant to, Lietuva gana dažnai yra vadinama “Stebuklų žeme”. Pirmiausiai pasižiūrėkime į tos “nematomos rankos” veiklą. Nuo atgimimo per pastaruosius 12 metų Lietuvoje įvyko gana daug reiškinių, kurie pagal žinomus jutimo organus: (regėjimą, klausą ir kit.) negali būti paaiškinami.

Lietuva, paskelbdama Nepriklausomybės atstatymą ir nuo Sovietų sąjungos atsiskyrimą, paveldėjo 6 milijardų dolerių vertės tolimosios žvejybos laivyną. Tai nebuvo motoriniai laiveliai, bet vienas 23,000 tonų ir keletą po 18,000 Brt. Tai buvo laivai fabrikai ir šaldytuvai. Kai pradėjo ant tų laivų kelti lietuviškas vėliavas, tai vienas rusas kapitonas pasakė: neilgai tos vėliavos kabės - greitai neturėsite nei laivų, nei savo vėliavų ant jų! Turbūt jis numatytus planus ir lietuvių nepasirengimą tokį laivyną valdyti žinojo. Dabar tų laivų tik prisiminimas teliko!

Beveik panašiai atsitiko ir su kolektyvinių ūkių mechanine įranga. Be jokių pėdsakų dingo tūkstančiai traktorių, kombainų, sunkvežimių ir ki-

tos įrangos. Ir dėl to nei vienos bylos nebuvo ir nebus iškelta, vietiniai, reikalą žinantieji man paaiškino. Kad bylų ir ateityje nebus, nes už tą įrangą buvo pagal inventoriaus knygas, pilna suma sumokėta! Nes pradedant privatizaciją, nebuvo atlikta inventorizacija ir nebuvo dėmesys atkreiptas į infliaciją ir rublio vertės pasikeitimą. Nes traktorius, jeigu inventoriaus knygoje buvo įrašytas 2,000 rublių, tai rublio vertei nukritus, buvo už 8-12 litų privatizuotas. Prieš keletą metų teko skaityti, kaip buvo privatizuotas milžiniškas azotinių trąšų fabrikas Jonavoje. Lietuvai atsistačius, nors fabrikas dirbo, bet trąšų į rinką neleido, į sandėlius krovė, tokiu būdu ir darbininkams buvo įsiskolinta. Fabriko direktorius, iš savo pažįstamo banko direktoriaus, gavo 10 milijonų litų paskolą. Tuomet jau buvo investiciniai čekiai. Per savo agentus, investicinius čekius supirkinėjo. Tos įmonės darbininkai už nesumokėtus atlyginimus gavo investicinius čekius. Neturėdami jokio supratimo, ką su tais aštuoniais ar dešimtimi čekių daryti, juos pirma pasitaikiusia proga pardavė. Greitai jis jų tiek turėjo, kad supirko akcijų didžiumą.

Tuomet į rinką paleido tas azotines trąšas, kurios buvo sukauptos sandėliuose. Kadangi

Juozas Žygas

trąšų ilgoką laiką tarpą rinkoje nebuvo, tai buvo gana daug pirkėjų. Trąšas pardavęs, sugrąžino tą 10 milijonų litų paskolą. Ir sušaukęs akcininkų suvažiavimą, pagal turimų akcijų kiekį, tapo tos įmonės valdytoju ir tuo pačiu vienu iš turtingųjų Lietuvos pramonininkų. Kadangi nieko nepavogė, tik esama padėtimi ir naujai sukurtais įstatymais pasinaudojęs. Prieš įstatymus buvo visai švarus!

Tais nevykusiai sukurtais įstatymais, pasinaudojo ir rytinės Lietuvos “lenkai” - faktinai aplenkę lietuviai, kurių tėvų tėvai tik lietuviškai temokėjo. Sukurstyti dvarininkų ir sulenkėjusių kunigų, sugalvojo toje aplinkintoje Lietuvos dalyje paskelbti autonomiją ir kreipėsi į Maskvą, prašydami, kad juos nuo lietuviškų okupantų apsaugotų. Tų nevykusių įstatymų ir lietuvių pareigūnų apsilėidimu, jiems nebuvo iškelta už valstybės išdavimą byla, bet jie yra valdantieji “rytinę Lietuvą”, ir kai kurie net Seimo nariai.

TARPTAUTINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

Atkelta iš 2 p.

Keliais sakiniais

nės vienybės kabinetą perėjo trys religinės partijos veikėjai, tapdami ministrais be portfelio. Jiems vadovauja tarp dešiniųjų “vanagų” populiarus Effi Eitam, buvęs generolas ir turįs Izraelio seime penkis narius. Tradiciniai darbo partijos veikėjas palygino religinės partijos vadovą su Austrijoje pagarsėjusiu antisemitu Jorgu Haideriu. Eitam pasakė apie Izraelio arabus, kad jie yra kaip “tikinti bomba po mūsų demokratija”.

• **Vatikano** vadovybė paskelbė, kad popiežius Jonas Paulius II pakvietė į Romą visus JAV katalikų kardinolus, kurių yra 13. Jie turėjo paaiškinti Amerikoje išgarsintus celibato laužymo ir pedofilijos skandalus. Kartu su kardinolais į Romą važiavo ir JAV katalikų vyskupų konferencijos pirmininkas vyskupas Wilton Gregory bei jo pavaduotojas vyskupas William Skylstad.

• **Žmogaus teisių** tarptautinė organizacija Amnesty Inter-

national paskelbė, kad pernai pasaulyje mirties bausmė buvo įvykdyta Kinijoje net 2,468 žmonėms, kas sudaro apie tris ketvirtadalius visų nubaustųjų.

• **Meksikos** senatas uždraudė savo prezidentui Vicente Fox išvažiuoti į JAV ir į Kanadą, paskelbdamas rezoliuciją, kad prezidentui užtenka darbo su problemomis namuose.

• **Po ilgesnių** debatų Vokietijos konstitucinis teismas atmetė žemesnio teismo sprendimą, kuriame sakoma, kad dabartinėse aplinkybėse kariuomenės naujokų šaukimas pažeidžia valstybės konstituciją.

• **Vengrijos** parlamento rinkimuose opozicijos socialistų partija laimėjo nedidelę persvarą.

• **Sri Lanka** spauda paskelbė sukilėlių Tamilo Tigrų vado laišką, kuriame jis palaiko Norvegijos sukurta taikos planą. Šios valstybės (buvusio Ceilono) civilinis karas pareikalavo 60,000 žmonių gyvy-

bių. Tamilai reikalauja teisės įsteigti savo valstybę.

• **Artimųjų Rytų** krikščionių organizacijų atstovai turėjo suvažiavimą Turkijoje. Arabų krikščionių įvairios religijos, kurių yra 36, pareiškė protestą Izraelio vyriausybei, kuri laikoma atsakinga už 52 milijonų krikščionių persekiojimą.

• **Izraelio** kariuomenė vėl atidarė Negevo dykumoje esančią karo belaisvių stovyklą, kurioje buvo laikomi 1987 metų palestiniečiai sukilėliai. Paskutiniuose miestų puolimuose Izraelio kariai suėmė 4,258 palestiniečius. Jiems atnaujinta įtariamųjų laikymo vieta, kuri vasaros metu labai karšta, o žiemą siaučia šalti vėjai, nešiodami smėlį.

• **Arabų** sostinėse jau kalbama, kad reikėtų pakeisti Palestinos vadovą Arafatą. Vieni siūlo pakeisti jį jaunesniais veikėjais, kurie sugebėtų paveikti tarptautinę opinią. Kiti sako, kad savižudžiai palestiniečiai Arafato jau nebeklauso.

Ir toliau Lietuvos valstybės vadovų pasirašytame pareiški-me: “LR Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumas ir Vyriausybė pareiškia:

- vietiniai Tarybų Sąjungos unitarinės politikos vykdytojai naudoja paveldėtus, ne dėl Lietuvos Respublikos politikos Rytų Lietuvoje susiklosčiusius sunkumus prieš dabartinės Lietuvos Respublikos Nepriklausomybę;

- Rytų Lietuvos gyventojų ekonominiai-socialiniai sunkumai yra ypač svarbi valstybės problema. Ji jau sprendžiama, tame darbe dalyvauja Rytų Lietuvos tautinių bendrijų pajėgos;

- Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba 1990 m. rugsėjo 25 d. kreipėsi į SNO Žmogaus teisių komisiją, prašydama sudaryti ir atsiųsti į Lietuvos Respubliką specialią komisiją pagelbėti ištirti čia gyvenančių rusų, lenkų, žydų, baltarusių ir kitų tautinių mažumų padėtį, suteikti rekomendacijų;

- vietinė savivalda ir tautinės bei žmogaus teises užtikrinantys Lietuvos įstatymai, kartu su parengtais jų įgyvendinimo patikslinimais, sudaro geras prielaidas net šiuo sunkiu metų spręsti susikaupusias problemas be kieno nors kišimosi;

- Lietuvos Respublika nesiekia niekam blogo, ji gina ir gins savo politinį teritorinį vientisumą, neatsižadės kelio į Nepriklausomybę;

- atsakomybė už š.m. spalio 6 d. Eišiškėse planuojamą neteisėtą ir beprasmį politinės padėties Lietuvos Respublikoje destabilizavimą tenka įvairių kraštutinių nuomonių reiškėjams, neapykantos kurstytojams Lietuvoje ir ypač - Tarybų Sąjungos konservatyvie-

siems politiniams sluoks-niams. Pastarųjų tikslas - suardyti gal pirmą kartą istorijoje taip pozityviai besikostančius Lietuvos-Lenkijos santykius - irgi lengvai įžiūrimas. Neleiskime, kad siauras provincia-lizmas ir pikta valia pakenktų visų mūsų Lietuvai ir naujiems santykiams tarp Europos valstybių.”

Tačiau, rodos, lenkų bolševikų neveikė jokie argumentai. Ir jie 1990 m. spalio 6 d. vėl susirinko iš Vilniaus, Šalčininkų, dalies Trakų, Švenčionių ir Širvintų rajonų į Eišiškes, į savo suvažiavimą, čia paskelbė įkurią Lenkų nacionalinį teritorinį kraštą Lietuvos sudėtyje. Susirinkusiems to krašto statuso dokumentus pateikė Lietuvos Respublikos AT deputatas R. Maceikianecas, kuris pasakė, kad Vilnius ir jo kraštas - nuo amžių lenkiškas.

Apie “autonomininkų” susirinkimą Eišiškėse “Atgimimo” laikraštis 1990 m. spalio 10-17 d. Nr. 40, rašė: “[...] Oratoriai įrodinėjo, kad dabar valdžią Lietuvoje yra užgrobę fašistai. Pirmininkaujančiųjų stalėlį storu sluoksniu buvo nukloję įvairių “Jedinstvos” atmainų sveikinimo telegramos iš Lietuvos ir TSRS.

J. Kuciewiczus, kalbėjęs iniciatyvinės grupės vardu, pateikė alternatyvų pasiūlymą: įkurti “Autonominį lenkų Vilniaus kraštą su respublikos statusu”. Šiai idėjai per konsultacijas pritarė visų Šalčininkų rajono apylinkių deputatai, išskyrus Poškonių apylinkę. Po diskusijų Lenkų sąjungos Lietuvoje Vilniaus rajono skyriaus pirmininkas (beje, Valstybinės komisijos narys) J. Minciewiczus perskaitė kompromisinį

euroatlantinės integracijos procesus, santykius su kaimyninėmis valstybėmis, aktualius Europos saugumo politikos, regioninius ir tarptautinius klausimus.

Lietuvos vadovas padėkojo Austrijai už paramą Lietuvai siekiant tapti ES nare. Th.Klestil gyrė Lietuvą, jog ši, vėlai pradėjusi derybas, dabar yra viena pirmaujančių kandidačių į ES. Austrijos vadovas džiaugėsi, jog Europos Sąjunga pasipildys mažomis valstybėmis. Beje, Th.Klestil nemano, kad naujų kandidačių priėmimui į ES sutrukdys gan skeptiško požiūrio į eurointegraciją protrūkis Europoje. Tai jis teigė paprašytas pakomentuoti Prancūzijoje vykstančius Prezidento rinkimus, kur pirmajame ture į priekį išsiveržė kraštutinių dešiniųjų lyderis Jean-Marie Le Pen, agituo-jantis prieš ES.

PASKUTINIS KOZIRIS

VII

Algimantas Liekis

variantą, kuriame skelbiamas “Lenkų nacionalinio-teritori-nio krašto su savo statusu Lie-tuvos sudėtyje” įkūrimas (Lie-tuvos, o ne Lietuvos Respublikos sudėtyje - tokia formuluotė neatsitiktinė). Į šį “kraštą” įeina Šalčininkų ir Vilniaus rajonai, Švenčionių rajono Pabradės miestelis ir Pabradės bei Magūnų apylinkės, Šir-

klaruoto “Krašto” simboliką ir išspręsti klausimą, kur Vilnijos jaunuoliams atlikti karinę prievolę. “Krašto” valdymas laikinai pavestas šį suvažiavi-mą sukvietusiai Koordinacinei tarybai. Suvažiavimo delegatai savo įgaliojimus pratęsė neribotam laikui, nes, pasak S.Pieszko, gagaūzai užmiršo tai padaryti, todėl susidūrė su tam tikrais sunkumais. Taigi šis, antrasis, suvažiavimas tęsiasi jau nuo birželio 1 d. ir bet kuriuo metu gali būti sukviesta trečia jo dalis.

Bažnyčia Kalesninkuose.

vintų rajono Jauniūnų apylinkė ir Trakų rajono Trakų, Senujų Trakų, Kariotiškių bei Paluknio apylinkės (beje, Trakų rajonui šiame suvažiavime atstovavo tik 5 iš 12 kviestų deputatų).

Antrąjį darbotvarkės klausimą pristatė Lietuvos Respublikos AT deputatas S. Pieszko. Buvo priimtas kreipimasis į Sovietų Sąjungos ir Lietuvos vadovybę, į pasaulio viešąją nuomonę, kuriame teigiama, kad 1939 m. spalio 10 d. SSSR - Lietuvos Respublikos sutartis dėl Vilniaus ir Vilniaus krašto perdavimo Lietuvai, pasirašyta kaip Ribbentropo-Molotovo pakto išdava, yra “brutalus tarptautinės teisės pažeidimas ir buvo sudaryta neatsižvelgus į Vilnijos žmonių nuomonę”. Šiame Kreipimesi suvažiavimas prašo SSSR ir Lietuvos Respublikos Aukščiausiasias Tarybas 1939 m. spalio 10 d. sutartį paskelbti negaliojančia ir teigia, kad Vilnijoje būtina prarasti referendumą dėl šio krašto apsisprendimo. Suvažiavimas sudarė komisijas, kurios turės nustatyti de-

Antrojoje suvažiavimo dalyje dalyvavo 200 delegatų, visi svarbiausi nutarimai buvo priimti vienbalsiai. Jei kuriam nors delegatui iškildavo abejo-nių, “paradui vadovaujantys” Lietuvos Respublikos AT ir buvusieji SSSR liaudies deputatai (o gal vis dar laikantys save tokiais) nuramindavo: pasitikėkite mumis, mes žinom, ką darom, iki šiol gerai vadovavome, neapvilsime ir ateityje. Nesisielokite, buvo kartoja-ma, kad sprendimas nepakan-kamai radikalus (autonomija Lietuvos sudėtyje), palaukite, kol “vaisius sunoks”. Apie Valstybinės komisijos pasiūly-tą nutarimo projektą “Dėl Rytų Lietuvos ekonominės padėties pagerinimo” nebuvo užsiminta. Susidarė įspūdis, kad Vilnijos ekonominis atsilikimas lenkų lyderiams rūpėjo tik tiek,

kiek trimituojant apie jį buvo galima kaitinti nacionalines aistras.

Spalio 7 d. Šalčininkuose įvyko bendras rajono ir apylin-kių tarybų posėdis, kuriame dalyvavo 244 deputatai. Jo dalyviai nusprendė paremti “Lenkų nacionalinio teritorinio krašto” įkūrimą. [...] “Krašto” vadovybė sieks su SSSR pasirašyti sąjunginę sutartį.”

Priimtoje deklaracijoje bu-vo nurodyta, kad iki tol, kol Lenkų nacionalinis kraštas bus teisiškai pripažįstamas (dekla-racijoje, matyti, specialiai nebuvo nurodyta, kas, kokia valstybė tą “pripažinimą” tu-rėtų padaryti - Lenkija, TSRS, Baltarusijos TSR), “Kraštą” valdys Koordinacinė taryba. Pripažinimas iš tikrųjų būtų reiškęs Vilniaus krašto išplėsimą iš Lietuvos, nes nei Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Ta-ryba, nei Vyriausybė čia jau jokios realios valdžios nebūtų turėjusios. Pavyzdžiui, “Vil-niaus nacionalinio teritorinio lenkų krašto statuto” 4 straipsnyje nurodoma, kad “Vilniaus krašto teritorija yra vientisa ir nedaloma. Jos ribos gali būti pakeistos, jei tai patvirtina 3/4 Vilniaus krašto seimo deputa-tų”; 6 straipsnyje - “Referen-dumą skelbia Vilniaus krašto seimas savo iniciatyva arba reikalavimu mažiausiai 20 tūkstančių to krašto žmonių, turinčių balsavimo teisę; 7 straipsnyje - “Gyventojų ir ki-tų asmenų, esančių Vilniaus krašto teritorijoje, o taip pat ju-ridinių asmenų, veikiančių toje teritorijoje, pagrindinė pareiga yra laikytis Vilniaus krašto įs-tatymų; 9 straipsnyje - “Vil-niaus krašto piliečio statusą, jo suteikimo bei praradimo tvar-ką ir sąlygas nustato Vilniaus krašto seimo priimtasias piliety-bės įstatymas”; 13 straipsnyje - “Vilniaus krašto gyventojai lenkai turi teisę turėti universi-tetą ir kitas aukštąsias mokyk-las Lietuvos Respublikoje su lenkų dėstomąja kalba. Vil-niaus krašto gyventojai taip pat turi teisę į mokymąsi už Lietuvos Respublikos ribų”; 52 straipsnyje - “Lietuvos Res-publikos įstatymų projektai ir kiti teisiniai aktai, kaip ir Lie-tuvos Respublikos Vyriausy-bės nutarimų ir sprendimų pro-jektai, susiję su Vilniaus kraš-tu, turi būti prieš jų priėmimą suderinti su Vilniaus krašto seimu ar Vilniaus krašto val-dyba” ir t.t. Atrodo, “Statutas” dėl savo antilietuviškos esmės komentarų nereikalauja.

(Bus daugiau)

LIETUVA NORI BŪTI SAŽINGA

Atkelta iš 1 p.

mą, kuriai reikėtų greito vals-tybių vadovų sprendimo, sakė V.Adamkus. Tačiau teko pripa-žinti ir tai, jog prekybiniai san-tykiai dar labai žemo lygio. Abiejų šalių vadovai tikisi, kad į Vilnių su Prezidentu atvykę keliolika austrų verslininkų už-megs naujus ryšius su Lietuvos įmonių atstovais antradienį Ūkio ministerijoje surengtame verslo forume. Beje, Th.Klestil pakvietė V.Adamkų dalyvauti rugsėjo mėnesį vyksiančiame Zalcburgo ekonominiame fo-rume. Šiame renginyje Lietu-vos vadovas jau yra dalyvavęs 1998-aisiais.

Lietuvos ir Austrijos vals-tybių vadovai taip pat kalbėjo apie bendradarbiavimą švieti-mo srityje, kultūros mainus, pasikeitė nuomonėmis apie

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA girdima pirmadieniais 9:30-10:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.

Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis dr. Giedrė Kumpikas, 82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687. Fax: (718) 479-8923. E-mail: LithNY@AOL.com arba amberwings@mac.com

Į RYTŲ EUROPA PINIGUS SIŪSKITE PER WESTERN UNION® IR ŠI PAVASARĮ GALITE LAIMĖTI IKI \$5,000 DOLERIŲ*

Tai paprasta ir lengva. Klekvieną kartą siųsdami pinigus per Western Union į Rytų Europą, atitinkamoje Western Union įstaigoje gausite Western Union žaidimo bilietą. Nutrynę dažus, palyginkite sumas ant nupieštų pinigų maišų ir laimėkite bilietą nurodytus piniginius prizus.

2 Didieji prizai po \$5 000 dolerių
250 Pirmųjų prizų po \$100 dolerių
400 Antrųjų prizų po \$50 dolerių

Nedelskite! Siųskite pinigines perlaidas jau dabar ir pasiimkite žaidimo bilietą! Galiojimo laikas baigiasi 2002 metų gegužės 31 d*.

Paskambinę 1-800-325-6000, sužinosite, kurios Western Union įstaigos dalyvauja šiame žaidime bei smulkesnės informacijos.

* Norint dalyvauti, nereikia nieko pirkti. Žaidimo taisyklės ir smulkesnė informacija pateikiama žemiau.

WESTERN UNION | MONEY TRANSFER®

Greičiausias pinigų persiuntimas visame pasaulyjeSM

WESTERN UNION "MATCH AND WIN" INSTANT WIN GAME. OFFICIAL RULES. NO PURCHASE NECESSARY. 1. HOW IT WORKS: Beginning on April 1, 2002 through May 31, 2002, when you make a qualifying regular "bill pay" Western Union Money Transfer transaction (excluding Quick Collect® or Self pay® transactions, Quick Cash, Quick Pay, Internet originated transaction and Telephone Money Transfers) from any participating Western Union Agent location in the United States ("Qualifying Transaction") to the Philippines or Eastern Europe (Albania, Armenia, Azerbaijan, Belarus, Bosnia-Herzegovina, Bulgaria, Croatia, Czech Republic, Estonia, Georgia, Hungary, Kazakhstan, Kosovo, Kyrgyzstan, Latvia, Lithuania, Macedonia, Moldova, Poland, Romania, Russia, Slovak Republic, Slovenia, Tajikistan, Ukraine, Uzbekistan, Yugoslavia), you will be given a random full game piece with a prize. Prizes are available in a limited Western Union Agent locations. For participating locations, call toll free 1-800-325-6000. 2. NO PURCHASE NECESSARY: To receive a game piece without making a Qualifying Transaction, send a \$50 transaction, stamped with envelope for Western Union Match And Win Instant Win Game, P.O. Box 4040, Blair, NE 68009-0400. Western residents may send return postage on self-addressed envelopes. IMPORTANT: On the lower left-hand corner of the outer envelope, you must hand print one of the following: Philippines or Eastern Europe. The odds of winning instantly are the same as stated in Rule #7. Limit one request per outer mailing envelope. Requests for a free game piece must be received by June 7, 2002. Mailing a transaction will not improve your chance of winning. 3. HOW TO PLAY: Using the odds of a coin, gently scratch out all three scratch-off areas on the game piece to reveal three dollar amounts. If all three dollar amounts are exactly the same, then you are eligible to claim that prize, subject to verification. If all three amounts do not exactly match or if any areas are blank, you are not eligible to claim a prize. 4. HOW TO CLAIM PRIZE: After you have made a photocopy of your game piece for your records, mail entire original game piece by REGISTERED MAIL, along with your name and address (including zip code) hand-printed on 3" x 5" paper, to: Western Union Match And Win Instant Win Game, P.O. Box 4170, Blair, NE 68009-4170. Verified winners will be notified by mail. All prize claims must be received by June 28, 2002. Limit one claim per envelope. 5. VERIFICATION: All claims are subject to verification. Decisions of the judges are final. All material submitted becomes sole property of sponsor and will not be returned. Any game piece that is illegible, mutilated, altered, duplicated, tampered with, forged, lost, torn or contains printing, typing, alteration or other errors will be null and void. Only official game pieces obtained via Rule #1 or Rule #2 shall be deemed to have been obtained legitimately. In the event of printing or other error of irregular game piece, neither sponsor, nor its affiliates, subsidiaries, promotion, tournament, judging agents and agencies shall have any liability. In case of printing, production or other error, more winning game pieces are distributed or more prizes are claimed than are intended to be awarded for any prize level per Rule #7, the intended prizes will be awarded in a random drawing from among all verified prize claims received for that prize level. In no event will sponsor be obligated to award more than stated number of prizes/offers. Game pieces which are distributed where prohibited by law or not obtained legitimately will be null and void. Sponsor is not responsible for late, lost, damaged, incomplete, illegible, postage due or undelivered mail. 6. GENERAL RULES: Game starts on 4/1/2002 and game piece will be available until 5/31/2002 or while supply lasts. Game open only to U.S. residents who as of April 1, 2002 are 18 years of age or older. Employees of Western Union, its affiliates, subsidiaries, advertising and promotion agencies, suppliers and the immediate families and/or those living in same household of each are not eligible. Void where prohibited by law. Winner may make no substitution or transfer of prize. All federal, state and local laws are the sole responsibility of winners. All federal, state and local laws and regulations apply. If a Grand Prize winner is deemed a minor in his/her state of residence, prize will be awarded in the name of winner's parent or legal guardian. Potential Grand Prize winner or parent/legal guardian of potential Grand Prize winner may be required to execute any required Affidavit of Eligibility/Release of Liability/Assent/Assurance Form within 10 days of notification. Noncompliance within this time period will result in disqualification. Return of any prize/prize notification as undeliverable will result in disqualification. Acceptance of prize constitutes permission to the sponsor and its agencies to use winner's name and/or likeness for purposes of advertising and trade without further compensation, unless prohibited by law. By accepting prize, winner agrees to hold Sponsor its respective directors, officers, employees and assigns, harmless against any and all claims and liability arising out of use of prize. Winner assumes all liability for any injury or damage caused, or claimed to be caused, by participation in this promotion or use or redemption of any prize. By participating in this promotion, entrants agree to be bound by the Official Rules and the decisions of the judges. Purchase or acceptance of a product offer does not improve your chances of winning. This promotion is sponsored by Western Union Financial Services, Inc., 100 Summit Avenue, Morristown, NJ 07960. 7. NUMBER OF GAME PIECES, PRIZES & APPROX. ODDS OF WINNING INSTANTLY: 137,500 game pieces for "Eastern Europe" transaction/non-purchase entries and 37,500 game pieces for "Philippines" transaction/non-purchase entries will be available. (a) Grand Prize (one for "Philippines" game pieces and two for "Eastern Europe" game pieces) - \$5,000.00 each. Odds of winning a Grand Prize for a "Philippines" game piece are 1:137,500. Odds of winning a Grand Prize for an "Eastern Europe" game piece are 1:68,750. (b) "Philippines" First Prizes - \$100 each (odds of winning are 1:137.5). (c) "Eastern Europe" First Prizes - \$100 each (odds of winning are 1:137.5). (d) "Philippines" Second Prizes - \$50 each (odds of winning are 1:137.5). (e) "Eastern Europe" Second Prizes - \$50 each (odds of winning are 1:137.5). ODDS ARE BASED ON ALL AVAILABLE GAME PIECES (including 137,500). Limit one Grand Prize per household. Limit three First and/or Second Prizes per household. Prize includes only the sum specified as the prize. All prizes will be awarded in U.S. currency via a check. 8. SECOND CHANCE DRAWING: Any unclaimed prizes will be awarded in a Second Chance drawing on or about 7/1/02 from among all eligible second chance entries received. To enter hand print your complete name, address, zip code and daytime phone number on a 3" x 5" piece of paper and mail in a stamped envelope to: Western Union Match And Win Second Chance, P.O. Box 4040, Blair, NE 68009-0400, to be received by 6/28/02. Limit 1 entry per envelope. No mechanically reproduced entries permitted. Random drawing conducted by D.L. Blair, an independent judging organization whose decisions are final. Odds of winning a prize will depend upon the number of Second Chance entries received. Only winners will be notified. 9. WINNERS LIST: For names of winners, send a separate, stamped, self-addressed (PS) envelope to: Western Union Match And Win Winners, P.O. Box 4040, Blair, NE 68009-0400, to be received by July 1, 2002.

ILLINOIS

ILLINOIS SENATAS UŽ LIETUVOS PRIĖMIMĄ Į NATO

Š.m. balandžio 18 dieną Illinois valstijos Senatas priėmė Rezoliuciją No. 164, kurioje pasisakoma už Lietuvos, Latvijos ir Estijos priėmimą į NATO.

Illinois lietuvių respublikonų lygos prašymu, šią rezoliuciją senatui pristatė Senatoriai William Mahar, Kirk Dillards, Christine Redogno ir Patric O’Malley.

Ši rezoliucija bus įteikta JAV prezidentui, JAV Senato prezidentui, Senato Užsienio reikalų komitetui, JAV Atstovų Rūmų vadovui, Atstovų Rūmų Užsienio Reikalų komitetui ir kiekvienam kongreso atstovui iš Illinois valstijos.

Tokia pat rezoliucija yra pateikta ir Illinois Atstovų Rūmams.

Illinois atstovė Patricia Bellock rūpinasi, kad ši rezoliucija iš Atstovų rūmų Rules Committee būtų pateikta atstovų balsavimui.

Anatolijus Milunas

Pirmininkas,

Illinois Lietuvių Respublikonų Lyga

DELAWARE

DELAWARE VALSTIJA PASISAKĖ UŽ BALTIJOS VALSTYBIŲ PRIĖMIMĄ Į NATO

2002 m. balandžio 24 d. Delaware valstijos Atstovų rūmai bei Senatas priėmė rezoliuciją, kurioje JAV Prezidentas George W.Bush bei JAV Kongreso nariai raginami remti bei siekti Lietuvos, Latvijos ir Estijos narystės į NATO.

Rezoliucijoje pažymima, kad Lietuva, Latvija ir Estija yra aktyvios NATO partnerės bei taikos palaikymo operacijų dalyvės. Jos artimai bendradarbiauja su NATO plečiant ginkluotąsias pajėgas pagal NATO veiksmų planus. Jos ištikimos NATO vertybėms: demokratijai ir laisvai rinkai. Rezoliucijoje taip pat pastebima, kad Lietuva, Latvija ir Estija supranta narystės Aljanse atsakomybę, kaip pavyzdį pateikiant šių valstybių solidarumą JAV kovoje su terorizmu.

Baltijos valstybių narystę NATO palaikančios rezoliucijos priėmime Delaware Atstovų rūmuose dalyvavo Lietuvos Seimo nariai Rasa Juknevičienė ir Vaclovas Stankevič bei Lietuvos, Latvijos ir Estijos ambasadoriai JAV: Vygaudas Ušackas, Aivis Ronis ir Sven Jurgenson.

DelawareAtstovų rūmams už priimtą rezoliuciją trijų Baltijos valstybių ambasadorių vardu padėkojo LR ambasadorius JAV Vygaudas Ušackas. “Baltijos šalis ir Delaware vieniją tas pats šūkis - “Laisvė ir Nepriklausomybė!”, todėl neatsitiktinai Delaware yra viena iš pirmų JAV valstijų, išreiškusį stiprią paramą mūsų narystei NATO”, sakė ambasadorius.

Jis taip pat Washingtone reziduojančių Vilniaus grupės šalių ambasadorių vardu pažymėjo JAV Senato Užsienio reikalų komiteto pirmininko Joseph R. Biden indėlį užtikrinant NATO plėtros tąsą bei buvusio JAV senatoriaus William Roth ilgametę paramą Baltijos kraštams.

Prieš posėdį Delaware Atstovų rūmų pirmininko Terry R.Spence bei Senato daugumos veiksmų koordinatoriaus Robert I.Marshall kvietimu Baltijos valstybių narystei NATO siekiui remti buvo surengtas priėmimas.

Rolandas Kačinskas

LR ambasados inf.

V. LANDSBERGIUI - UKRAINOS APDOVANOJIMAS

Ukrainoje viešėjęs Tėvynės sąjungos (Lietuvos konservatorių) pirmininkas Vytautas Landsbergis priėmė Ukrainos-Lietuvos T.Ševčenkos fondo paskirtą garbingą “Laisvės riterio” apdovanojimą, praneša ELTA.

Toks pat bei kiti T.Ševčenkos fondo apdovanojimai buvo paskirti ir iškilmingai įteikti garsiems Ukrainos žmogaus teisių ir nepri-

klausomybės kovotojams, dešimtis metų praleidusiems sovietų kalėjimuose ir tremčių stovyklose, - Irinai Senyk, Jurijui Šuchevičiui, Ivanui Geliui ir Valentinui Morozui.

Dviejų dienų kelionės metu V.Landsbergis taip pat skaitė paskaitą Lvovo valstybiniame universitete, susitiko su lietuvių bendruomene, dalyvavo ir pasakė kalbą Lvovo miesto tarybos iškilmingoje sesijoje.

JUOZAS STEMPUŽIS (1920-1992)

Nors praėjo 10 metų nuo Juozo Stempužio mirties, bet jo pradėti darbai tęsiami, jo išugdyti lietuviškos veiklos šulai tęsia darbus įvairiose organizacijose. Juozas Stempužis gimė 1920 metais Kaišiadoryse, ten baigė gimnaziją ir Vilniuje 1944 metais Pedagoginio Instituto literatūros ir istorijos skyrių. Vilniaus Universitete humanitarinių mokslų fakultete studijavo meno istoriją.

Toks pasirošimas jam davė vilčių tapti Vilniaus radijo pranešėju. 1939 metais Vilniuje vyko radijo pranešėjų konkursas. Apie tai “Drauge” po Stempužio mirties rašė Amerikos Balso pranešėjas Alfonsas Petrutis: “...Atsimenu, kad mudu su Stempužiu kasėmės pirmyn. Pagaliau atėjo egzaminų baigmė. Jury komisija paskelbė rezultatus ir pripažino mane laimėtoju. Stempužis po tokio sprendimo priėjo prie manęs ir, kaip tikras džentelmenas, paspaudė man dešinę.” Taip laikinai buvo nuslopinta radijo karjeros svajonė.

1944 metais pasitraukęs iš Lietuvos, buvo studentų sąjungos LITUANIA Vienoje steigėju ir pirmininku. 1945-1952 metais visas savo jėgas skyrė LTM ansambliui *Čiurlioniui*. Vokietijoje organizavo ansamblio koncertų keliones, daug metų buvo pirmininkas ir žavaus balso dainininkas. Niekas taip gražiai nedainuoja dainos “Baltos gėlės”, kaip Juozas. Už nuopelnus ansambliui buvo paskelbtas Čiurlionio ansamblio Garbės nariu. Atvykęs į Clevelandą dar tęsė ansamblio darbą. 1954 metais suorganizavo Čiurlionio ansamblio koncertą Severance salėje su Clevelando orkestro nariais ir solistais Juoze Krištolaityte, Aldona Stempužiene ir Algirdu Braziu. Koncertą dirigavo Alfonsas Mikulskis.

Tikriausiai visų jo darbų neišvardinsim, bet ryškiai prisimenam jo darbą Vyskupo Valančiaus lituanistinėje mokykloje, Lietuvių namų statyboje, jo rūpesčiu išleisti lietuviškos muzikos albumai Aldonos Stempužienės, Nerijos vokalinio vieneto, Aukuro ansamblio, jo talka leidžiant Čiurlionio ansamblio albumus. Dirbo LB Kultūros taryboje. Lietuviškos veiklos apdovanojimai: 1963 m. Ohio Lietuvių Gydytojų premija, 1988 m. LB Kultūros Tarybos premija, 1989 m. Clevelando skautija įteikė Padėkos Ordiną ir Rėmėjo kaspiną.

Atvykęs į Clevelandą tuoj įsijungė į radijo darbą, į Jau-nučio Nasvyčio ir Kęstučio Šukio įsteigtą radijo klubą. 1952 metais tapo klubo pirmi-ninku, talkino programose ir

CLEVELAND, OH

savo kraštams- buvo tokia sėkminga, kad buvo duplikuojama visos Amerikos mastu.

Jis buvo vienas iš pirmųjų patikėtinių narių Greater Cleveland Roundtable, kuriame dalyvavo visi politikos, verslo, kultūrinių, mokslo, ir visuomeninių organizacijų aukščiausi pareigūnai - Ohio Valstijos gubernatorius, arba Katalikų diecezijos vyskupas, arba valstybinio universiteto prezidentė, arba elektros kompanijos prezidentas ar plieno gamybos prezidentas.

Per eilę dešimtmečių Juozas savo įtaka padėjo daugeliui lietuvių Clevelande ir apylinkėse įsitvirtinti amerikiečių įstaigose. Atsimintina, kad jis vienas iš pagrindinių asmenų, kurie įgyvendino dabartinius Lietuvių namus E. 185 gatvėje. Jis taip pat vaidino esminę rolę gauti JAV valdžios įstaigų leidimus ir paskolas Lietuvių sodybai.

Jis glaudžiai dirbo su įvairiais vietos politikais ir vaidino lemiamą rolę supažindinti JAV senatorių George V. Voinovich su lietuviais ir eilę kitų tautybių, kurios rėmė ir remia jo politinį gyvenimą. Per Juozą Stempužį daugelis amerikiečių politikų buvo supažindinti su mūsų tautybių bendruomenėmis, ir per jas simpatizavo su mūsų siekiais, įskaitant ir mūsų ryžtą matyti laisvą Lietuvą. Tie ryšiai stipriai laikosi iki šios dienos.

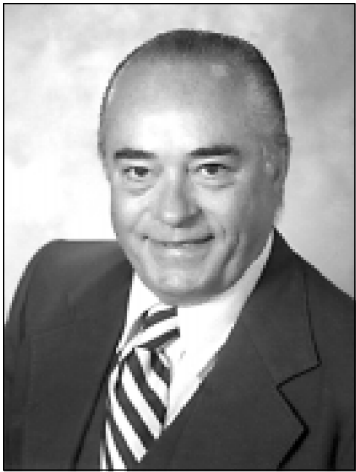
Kai pirmą kartą daugeliui nepažįstamas muzikas Vytautas Landsbergis (dar prieš Sąjūdžio įkūrimą) svečiavosi vakaruose ir atvyko į Clevelandą, jis tyliai svečiavosi pas Juozą Stempužį.

Juozo Stempužio karjera amerikiečių politinės ir visuomeninės gretose yra pažymėta visa eilė žymenų, plakatų, rezoliucijų ir padėkos atestatų. Jis buvo vadas, tarpininkas, visuomenininkas. Visa tai plaukė iš jo asmenybės ir jo ilgamečio ryšio su Tėvynės Garsų radiju.

Kad mes šiandieną girdime Tėvynės Garsų radiją yra dėka Juozo Stempužio ir jo ištvermės. Tą ištvermę tęsia Aldona Stempužienė, kuri veda Tėvynės Garsų radiją jau dešimt metų po Juozo mirties1992 m. balandžio 24-tą. Ji prisimena gerai jo priešmirtinius žodžius: “Aldona, jei pasiimsi radijo darbą, dirbsi ir Tu iki paskutinio atodūsio.” Aldona Stempužienė taip pat pasišventusiai atiduoda savo laiką svarbiam kultūriniam ir bendruomeniniam darbui.

Šiandieną mes visi juntam - žinant ar nežinant - Juozo Stempužio milžinišką įnašą mūsų lietuviškam gyvenime už Lietuvos ribų.

Algis Rukšėnas

Juozas Stempužis
Christopher Norris nuotr.

1960 metais Tėvynės Garsų programą Radijo klubas perdavė Juozui Stempužiui. Jis šį darbą tęsė iki mirties 1992 metais. Juozas nebijojo didelio darbo krūvio ir sunkumų, kurių netrūko. Teko keisti stotis, ieškoti geresnių sąlygų, rasti rėmėjus, lėšas. Nuo 1949 metų iki 1989-tųjų Tėvynės Garsai keliavo per aštuonias radijo stotis. Galų gale įsitvirtino John Carroll universiteto stotyje ir Viešojoje WCPN stotyje, kur jam talkino Kristina Kuprevičiūtė. Juozas vykusiai įvairino transliacijas. 1962 metais įsteigė Baltijos Aidų programą, joje lietuvius atstovavo Raimundas Kudukis, Milda Lenkauskienė vedė Moters Pasaulio laidas, teatralai rengė jaunimo programas, 1981 metais pradėta religinė programa “Gyvenimo varpai” redaguojama Dievo Motinos parapijos, Ona Šilėnienė atėjo talka su lietuvių kalbos pamokomis.

Juozas Stempužis be kompromiso laikė aukščiausią profesionalinį lygį savo programose, o jo sukurtas radijo archyvas jau ir dabar yra istorinis, tiek pačios Lietuvos atžvilgiu, tiek ir imigracijos istorijoje Amerikoje.

Daugelis mūsų atsimename Juozą Stempužį, kaip radijo vedėją ir pranešėją. Tai buvo jo laisvalaikio darbai. Atsiminkime taip pat, kad jis buvo vienas iš įtakingiausių asmenybių mūsų visuomeniniame gyvenime Clevelande, o gal ir plačiau. Dirbo Cuyahoga apskrities kontrolieriaus įstaigoje. Buvo vertinamas savo profesionalumu - ir demokratų ir respublikonų valdininkų.

Jis turėjo didelę įtaką mūsų bendruomenėje, ir buvo svarbus ryšininkas tarp mūsų, lietuviškos bendruomenės ir amerikiečių organizacijų-tiek visuomeninėje, tiek ir politinėje srityje.

Jis buvo vienas iš pradininkų American Nationalities Movement, kuriam vadovavo buvęs Clevelando meras Ralph J. Perk. Ta organizacija, kuri telkė visas pavergtas tautybes į vieningą darbą - laisvės siekį

DETROIT, MI

47 JAUNUČIŲ KOMANDOS DETROITE!

2002 m. ŠALFASS-gos jaunučių krepšinio pirmenybių rengėjai, Detroito LSK Kovas praneša, kad pagal galutinius registracijos duomenis varžybose dalyvauti užsiregistravo 47 komandos, iš jų 19 berniukų, 13 mergaičių ir 15 mišrių. Kaip jau žinome, pirmenybės įvyks š.m. gegužės 4 ir 5 dienomis, Detroito, Mich.

Varžybos bus vykdomos šiose klasėse: berniukų ir mergaičių B (1986-87 m. gimimo), C (1988-89 m.), D (1990-91 m.) ir tik mišrių komandų - E (1992-93 m.) ir F "molekulių" (1994 m. gimimo ir jaunesnių).

Komandų skaičiai pagal klases: berniukų B - 4, mergaičių B - 5, berniukų C - 8, mergaičių C - 5, berniukų D - 7, mergaičių D - 3, mišrių E - 9 ir mišrių F (molekulių) - 6. Žaidynėse dalyvauja 8 sporto klubai: Toronto Aušra, Toronto Vytis, Mississauga Anapolis, Hamiltono Kovas, Detroito Kovas, Čikagos ASK Lituanica,

Clevelando Žaibas ir Philadelphia Aras. Daugiausia komandų užregistravo Čikagos ASK Lituanica - net 18! Detroito Kovas ir Clevelando Žaibas turės po 8 komandas, Toronto Aušra 7, kiti mažiau. Apgailėtina, kad iš rytinio JAV pakraščio atvyksta tik vienintelė Philadelphia Aro mergaičių B komanda.

Varžybas vykdo Detroito LSK Kovo valdyba su būriu talkininkų, vadovaujant vicepirmininkui Vytui Polteraičiui ir išdininkui Mykolui Abariui.

Žaidimai vyks 5 vietose, 10-je aikščių - šeštadienį ir 4 vietose, 8-se aikštėse - sekmadienį. Žaidynių vietos: Oakland Community College Orchard Ridge, Northville Rec. Hillside Middle School, Ladywood High School, St. Edith Grade School ir Dievo Apvaizdos lietuvių parapija.

Šeštadienį, gegužės 4 d., 8:00 val. ryto žaidimai prasidės Ladywood H.S. berniukams C ir St. Edith G.S. - "moleku-

lėms". Iškilmingas žaidynių atidarymas ir žaidėjų paradas vyks šeštadienį, 9:00 val. ryto Ladywood High School, Livonia. Dalyvavimas privalomas visoms komandoms. Po atidarymo, nuo 10:30 val. r., žaidimai vyks visoms klasėms, visose 10-je aikščių.

Specialios pamaldos žaidynių dalyviams bus šeštadienio pavakaryje Dievo Apvaizdos bažnyčioje.

Sportininkų susipažinimo vakaronė vyks šeštadienį, tuoj po sportininkų pamaldų, Dievo Apvaizdos parapijos salėje.

Sekmadienį, gegužės 5 d., nuo 9:00 val. ryto, vyks žaidynių tęsinys ir finalai visose 8-se aikštėse. Pagrindiniai finalai vyks Dievo Apvaizdos parapijos salėje, kur 2:30 val. p.p. numatomas berniukų B finalas ir žaidynių uždarymas.

Sportui prielanki Detroito lietuvių visuomenė yra kviečiama savo atsilankymu ir parama įvertinti šiuos sportininkų polėkius.

amb

DIDŽIAUSIA PASAULINĖ AFERA AMERIKOS ISTORIJOJE

"ENRON" PAVOGĖ BILIJONUS AMERIKIEČIŲ DOLERIŲ

Vytautas Šeštokas

Kompanijos "Enron" pavadinimas nuskambėjo visame pasaulyje. Tai buvo didžiausias korporatyvinis bankrotas viso pasaulio biznio istorijoje, kada "naivūs" amerikiečiai, norėdami uždirbti daugiau pinigų, patikėjo sukčių kompanijai, kuri "nušlavė" jų visas santaupas.

"Enron" išvien skambėjo kaip pati šiuolaikiškiausia, pati sėkmingiausia, pažangiausia korporacija. Net ir jos bankrotas tapo pats didžiausias, baisiausias ir sparčiausias. Ši korporacija bene įnirtingiausiai užsiėmė energetika bei plačiuoju internetu ryšiu. Laisvosios rinkos kapitalizmas yra labai gyvybinga ir pati save reguliuojanti sistema.

"Enron" nebuvo kompanija, pasikliaunanti laisvosios rinkos galiomis ir dėsniais. Tai buvo kompanija, bene gausiai visoje Amerikoje, investavusi į politikų papirkinėjimą ir pagal visas taisykles finansuoja-

mas jų rinkimų kompanijas. Kodėl apie tai ir šiandien tyli Amerikos prezidentas George Bush ir viceprezidentas Dick Cheney.

Visas "Enron" valdomas portfelis buvo vertas 54 milijardus dolerių. "Enron" metų metais sugebėjo falsifikuoti savo veiklos rezultatus. Svarbius inkriminuojančius dokumentus sunaikino aukšti kompanijos pareigūnai. Vienas iš buvusių prezidentų nusižudė.

Baigiant reikia pažymėti dienraščio *The New York Times* straipsnį, kad nukentėjusių nuo "Enron" žlugimo sąrašas yra ir koncernas "Williams International", valdantis "Mažeikių Naftą" Lietuvoje. Šio pasėkoje "Williams International" neteks 100 milijono dolerių.

Rašant šį straipsnį, autorius pasinaudojo amerikiečių laikraščių straipsniais ir dalimi *Veido* žurnalo Lietuvoje, korespondento Ričardo Gavelio medžiagos.

SKAUTŲ VEIKLA

Clevelando Pilėnų ir Neringos tuntų sesės ir broliai dalyvavę 132 mylių dviračių iškyloje Youghigeny River, Pa., 2001 m. birželio mėn. Iš k.: Andrius Belzinskas, Mikas Rukšėnas, Saulutė Tamošiūnaitė, Nida Hallal ir Remigijus Belzinskas. (Trūksta Virginos Rubinski, nes kas nors turėjo fotografuoti).

KELIAS TOLIMAS, BET MIELAS...

Šią vasarą Clevelando Pilėnų skautų tuntas rengia trijų dienų iškylą dviračiais birželio 8-10 d. prityrusiems skautams ir skautams vyčiams. Per tas tris dienas žadama dviračiais nukeliauti apie 160 mylių. Bus keliaujama specialiais asfaltuotais takais (bike paths): Little Miami Scenic Bikeway, Dayton Horace Huffman River Corridor Bikeway, Creekside Trail, Cedarville Trail ir Mad River Trail.

Iškylos planas:

Birželio 8 d. 7:00 val. ryto išvykstama iš Dievo Motinos parapijos, Neff gatvės pusėje. Apie vidurdienį bus pasiekta dviračių kelionės pradžia - Spring Valley Frontier Campground. Iš ten dviračiais važiuojama Little Miami River Bikeway taku į Springfield ir atgal, apie 50 mylių. Stovyk-

laujama Spring Valley Frontier Campground, 9580 Collet Rd., Waynesville, OH 45068, tel. 937/862-4510.

Birželio 9 d. dviračiais keliaujama Xenia Little Miami River Bikeway, iš Xenia Creekside Trail į Mad River Trail į Dayton, OH. Iš Dayton keliaujama Horace Huffman River Corridor Bikeway taku iki Crane Run Metro Park (netoli Franklin, OH) viso apie 50 mylių. Stovyklaujama Spring Valley Frontier Campground.

Birželio 10 d. keliaujama Little Miami Scenic River Bikeway iki Loveland ir atgal į Spring Valley Frontier Campground, apie 60 mylių. Grįžtama į DM parapijos kiemą apie 9:00 v.v. Tikslesniam grįžimo laikui sužinoti galite skambinti Iris Hallal 440/461-9323, birželio 10 d. po 5:00 val. p.p.

Šios kelionės **aprranga**: dėvėti patogius rūbus ("jeans" nepatariami); pasiimti - lietpal-tį, kepurę, kremą arba aliejų nuo saulės nedegimo (sun-screen SPF 30 arba stipresnį), miegmaišį su kempininiu (foam) čiužiniu, uždarus patogius batus, dviračio krepšį (galima naudoti mažą lengvą kuprinę), švarką (vėsesnei dienai arba vakarui), dviratininko šal-mą (bicycle helmet), saulinius akinius, bent litrą ar daugiau gėrimo uždarame inde, šaukštą, šakutę, sulankstomą peilį, lėkštę arba dubenėlį, kišeninę lemputę, atsarginę padangos vidaus kamerą (inner tube), asmenines higienos priemonės, rankšluostį maždaug 5 x 7 pėdų plastikos patiesalą (groundsheets) ir maudymosi kelnaites. Patartina pasiimti reikalingus įrankius padangoms taisyti.

Iškylos mokestis 75 dol. (kelionė, dvi nakvynės ir maistas iškyloje). Automobilio kelionėje bus sustojama pavalgyti, patariama pasiimti bent 20 dol. Registracija ir pilnas mokestis įteikiami tuntininkui iki gegužės 15 d. Iškylos mokestis nebus gražinamas po gegužės 15 d. Užsiregistravę gaus papildomą informaciją.

Prieš tą 3 dienų kelionę, gegužės 11 d. bus pasiruošimo - 50 mylių iškyla į Cuyahoga National Park Towpath taku iš Clevelando iki Akrono ir atgal. Pastarajai kelionei registruotis pas tuntininką iki gegužės 1 d.

Ger.J.

PILĖNŲ TUNTO ŽINIOS

Pilėnų skautų tuntas, tęsdamas tradiciją, balandžio 21 d. paminėjo Šv. Jurgio, pasaulio skautų globėjo šventę. Pradėta pusryčiais, kuriuos sekė iškilminga tunto sueiga, o 10 val. ryto dalyvauta Dievo Motinos šventovės Mišiose.

Gegužės 13 d. bus lavinimo sueiga skautams ir prityrusiems skautams, kurią praves Lake apskrities Metroparkų pareigūnai. Sueigos dalyviai bus supažindinti su GPS aparatu (Global Positioning Satellite). Sueigos dalyviai renkasi 6:20 val. vakare DM parapijos kieme. Iš ten 6:30 v.v. išvykstama į Chagrin River Metroparką, Eastlake. Grįžtama atgal apie 8:30 v.v. į DM parapiją.

Gegužės 20 d. 7:00 v.v. bus bendra Neringos skaučių ir Pilėnų skautų tuntų iškyla ir laužas metų veiklai užbaigti.

Iškyla bus jaučioje Clevelando Metroparkų giraitėje - North Chagrin Metroparks River Grove II prie Žiemos sporto kalvos, iš Chagrin River Rd. (Rt. 174). Visi dalyvauja uniformuoti. Kviečiami visi tėveliai ir rėmėjai.

Birželio 3 d. vilkiukai, skautai ir prityrę skautai yra kviečiami dalyvauti luotų (canoes) pratybose, kurias praves Lake apskrities Metroparkų pareigūnai. Plauksime Grand River upe, Fairport Harbor Lakefront Park. Šios iškylos dalyviai atvyksta DM parapijos kieman prieš 6:00 v.v., nes tuo laiku išvyksime kelionėn. Sugrįžtama atgal DM parapijon apie 8:30 v.v. Dėvėkite sušlampamus rūbus ir batus.

Vasaros metu numatomos buriavimo ir baidarių (kayak) plaukiojimo iškylos. Apie tai pranešime ateityje.

Ger.J.

Neringa Inc. su Nek.Pr.Marijos Seserimis organizuoja ir praveda stovyklas "Neringos" stovyklavietėje Vermonte

"NERINGOS" STOVYKLOS LIETUVIŲ KALBA

birž. 23-29 d.d. - jauniems studentams 17-20 metų
birž. 30-liep. 6 d.d. - šeimoms su mažais vaikais

liep. 7-13 d.d. - vaikams 7-10 metų
liep. 14-28 d.d. - vaikams 10-16 metų
liep. 28-rugp. 3 d.d. - vaikams 13-16 metų

ANGLŲ KALBA - LIETUVIŲ KILMĖS
rugp. 4-17 d.d. - vaikams 7-16 metų
rugp. 17-21 d.d. - šeimoms su mažais vaikais

INFO: 416-537-7363, info@neringa.org, www.neringa.org

LIETUVA IR PASAULIS

DIDŽIOSIOS BRITANIJOS AMBASADORIUS RAGINA BENDRADARBIAVIMĄ

Jungtinės Karalystės ambasadorius Lietuvoje Peter Jeremy Oldham Hill Lietuvos parlamentarams patvirtino Jungtinės Karalystės paramą Lietuvos Respublikos tikslams tapti Europos Sąjungos ir NATO nare. Jis taip pat pažymėjo, kad svarbu išlaikyti pasiektą reformų spartą per visą derybų laikotarpį bei tęsti jas ir po sprendimų priėmimo. Seimo tarpparlamentinių ryšių su Jungtine Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalyste grupės nariai susitiko su ambasadoriumi, praneša ELTA.

Ambasadorius J.Hill pasiūlė Seimo tarpparlamentinių ryšių su Didžiąja Britanija grupės nariams kartu su ambasada skatinti bendradarbiavimą tarp šalių ne tik vyriausybinio lygiu, bet ir tarp parlamentų bei asmeninių ryšių pagrindu tarp mokyklų, verslininkų, mokslininkų.

Artimus Lietuvos ir Didžiosios Britanijos dvišalius ryšius liudija kelių mėnesių vizitų statistika. Lietuvoje praėjusių metų rudenį lankėsi Velso princas Charles, šimet įvyko Didžiosios Britanijos gynybos ministro vizitas. Didžiojoje Britanijoje šių metų kovą lankėsi Prezidentas Valdas Adamkus ir Ministras Pirmininkas Algirdas Brazauskas. Didžiosios Britanijos ambasadorius tikisi, kad gegužės pabaigoje įvyks Lietuvos užsienio reikalų ministro Antano Valionio vizitas į Londoną.

Gegužės viduryje į Lietuvą atvyks Didžiosios Britanijos Bendruomenių rūmų Gynybos komiteto delegacija. Lietuvos Seimo narių grupės delegacija planuoja surengti vizitą į Londoną šių metų rudenį, o Jungtinės Karalystės Parlamento grupės ryšiams su Lietuva nariai ketina Lietuvoje lankytis kitų metų pradžioje.

Tarpparlamentinių ryšių grupė su Jungtine Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalyste Lietuvos Respublikos Seime buvo įregistruota 2001 m. sausio 12 d. ir vienija 64 narius.

Jungtinės Karalystės Parlamente 2000 m. lapkričio 30 d. buvo įsteigta Tarpparlamentinių ryšių su Lietuva grupė, vienijanti 28 britų parlamentarų.

Į LIETUVĄ PAKVIESTAS UKRAINOS VADOVAS

Vilnius, balandžio 25 d. (ELTA). Prezidentas Valdas Adamkus telefonu kalbėjosi su Ukrainos Prezidentu Leonidu Kučma ir pakvietė jį atvykti į Lietuvą dalyvauti liepos 5-6 dienomis rengiamoje tarptautinėje konferencijoje Europos klausimais.

Pokalbio metu, kaip Eltą informavo Prezidentūros spaudos tarnyba, Lietuvos ir Ukrainos vadovai taip pat aptarė padėtį Ukrainoje po rinkimų į Parlamentą, tolesnę demokratijos plėtrą, bendrų Lietuvos ir Ukrainos institucijų steigimą.

RUSIJOS KONSULATAS TVARKO KARIŲ KAPINES

Rusijos konsulas Klaipėdos apskrityje intensyviai tvarko apleistas karių kapines, praneša ELTA.

Iš viso Lietuvoje yra 176 per karą žuvusių sovietų karių kapinės. Rusijos generalinio konsulo Klaipėdoje Michailo Toršino teigimu, Vakarų Lietuvoje yra 54 tokios sovietinės armijos karių kapinės. Maždaug penktadalis jų, vienuolika, jau sutvarkytos. Bene brangiausiai, 88 tūkstančius litų, kainuos sutvarkyti Pagėgių karių kapinės. Čia metalinės paminklinės lentelės bus pakeistos marmurinėmis, restauruotas paminklas kariui. Vien šiose kapinėse palaidota 860 karių.

Gegužės 9-ąją, Pergalės dieną, po rekonstrukcijos bus atidarytos karių kapinės ir Kretingoje, kurios yra grafų Tiškevičių dvaro parke. Jų sutvarkymas kainuos apie 17 tūkstančių 900 litų. Be to, bus sutvarkytos ir kitos Kretingos rajone, Salantuose bei Kartenoje, esančios karių kapinės. Pasak generalinio Rusijos konsulo, visus darbus finansuoja Rusijos vyriausybė, vykdo - Lietuvos statybinės firmos.

LIKO TIK 5 SKYRIAI

Briuselyje vykusiame vyriausiųjų euroderybininkų susitikime Lietuva baigė derybas su Europos Sąjunga (ES) dėl dar dviejų skyrių - Bendradarbiavimo teisingumo ir vidaus reikalų srityse bei institucijų. Lietuva dabar su ES yra jau susiderėjusi dėl 26 iš 31 derybinio skyriaus.

FBI ĮVERTINIMAS

Lietuvos policija sulaukė Jungtinių Valstijų federalinio tyrimo biuro (FTB) įvertinimo. Nuo rudens į FTB akademijos mokymo programą įtraukiama lietuvių neprikaištingai atlikta pagrobtos nužudyto kunigo Ričardo Mikutavičiaus paveikslų kolekcijos paieškos operacija. JAV slaptąsias tarnybas sudomino nužudyto R.Mikutavičiaus paveikslų byla. “Respublikos” žiniomis, tai itin retas atvejis, kai amerikiečiai Rytų Europos šalių patirtį pritaiko pas save.

Lietuvių grįžimo į tėvynę informacijos centras

LIETUVAI NATO UŽDAVINYS - PASIRINKTI SPECIALIZACIJĄ

Vilnius, balandžio 25 d. (ELTA). Užsienio reikalų ministras Antanas Valionis, kartu su Krašto apsaugos ministru Linu Linkevičiumi sugrįžęs iš Briuselio, teigia, kad “visi dangaus ženklai rodo, jog mes galime gauti pakvietimą į NATO”. Kaip primena ELTA, ministrai dalyvavo Šiaurės Atlanto Tarybos posėdyje, kuriame nuomonę apie Lietuvos atliekamus pasiruošimo darbus pareiškė visų 19 NATO valstybių ambasadoriai.

Teigiamai ir be kritikos įvertinę Lietuvos padarytą pažangą vykdant Narystės veiksmų planą, NATO vadovai siūlo Lietuvai apsispręsti, kokią konkretų indėlį ji atsineš į Aljansą.

Krašto apsaugos ministro teigimu, NATO pajėgose šiuo metu trūksta būtent specializuotų padalinių, pavyzdžiui, karo medikų, inžinierių ir t.t. 10 Lietuvos karo medikų jau įrodė savo sugebėjimus 1999 metais dalyvaudami NATO vadovaujamoje humanitarinėje operacijoje Albanijoje, kur lietuviai dalyvavo čekų karo ligoninės sudėtyje. Prieš 3 metus NATO nare tapusi Čekija pasiūlė lietuviams karo medikams prisijungti ir prie tarptautinių taikos palaikymo pajėgų operacijos Afganistane. Be to, Čekija yra pasiūliusi vienam Lietuvos karo medikui šių metų spalį dalyvauti KFOR misijoje Kosovo provincijoje bendrame Čekijos-Slovakijos batalione.

Surengoje spaudos konferencijoje L.Linkevičius informavo, jog laukiama patikslinimo dėl vietos ir laiko, kada šalies karo medikai įsitrauks į čekų karo medikų gretas.

Užsienio reikalų ministras žurnalistams priminė, jog NATO užsienio politikoje Lietuva galėtų atlikti “vertėjos” vaidmenį tarp TSRS respublikomis buvusių valstybių ir Vakarų šalių. Juolab, kad ir buvusios sovietinio bloko kaimynės, tokios kaip Azerbaidžanas, norėtų tokios Lietuvos pagalbos.

POKALBIS SU SEIMO ATSTOVU DR. K. BOBELIU

Interviu su ilgamečiu VLIKo pirmininku, dabartiniu Marijampolės atstovu į Lietuvos Seimą, ir pagal “Lietuvos Rytą” apklausos rezultatus 2002 m. kovo 23, populiariausiu visuomenės veikėju dr. Kaziu Bobeliu, Krikščionių demokratų partijos nariu ir vienu iš jų vadų.

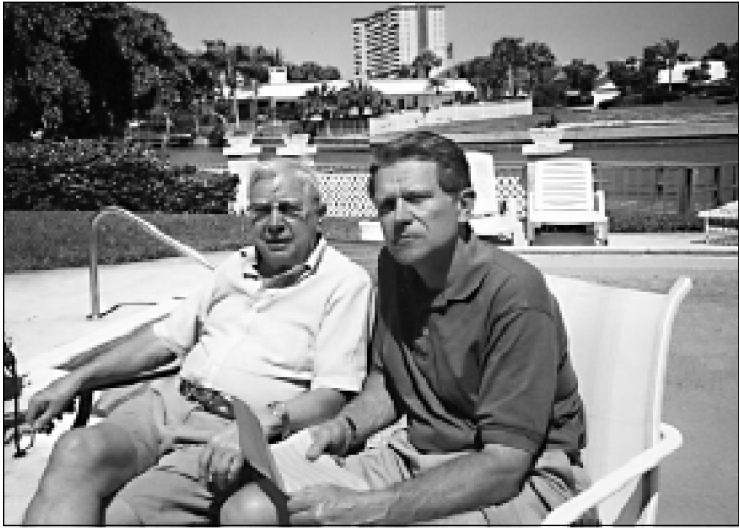
Jau 10 metų praėjo nuo Lietuvos Respublikos nepriklausomybės atstatymo. Kaip Lietuvos kraštas atrodo šiandien palyginant prieš 10 metų?

Paviršutiniškai miestai, ypač Vilnius auga, klesti, modernėja. Yra žodžio ir minties laisvė, kurios nebuvo prieš nepriklausomybės atsiekimą. Tačiau akyliau žiūrint yra nemažai problemų. Didėjanti bedarbystė, korupcija, šešėlinė ekonomija, kontrabandos nevaržomas judėjimas.

Klaidų pridaryta ekonomikoje. Krašto turtingos koncernos, pavyzdžiui Telekomas ir Mažeikių Nafta, atiduotos svetimtaučiams. Lietuva gauna nemažai cukraus iš runkelių. Danai yra nupirkę tris iš keturių Lietuvoje cukraus fabrikėlių. Jie tyčia numušė kainas, kad ketvirtas Lietuvių fabrikėlis pelno negalėtų padaryti. Visi bankai Lietuvoje yra užsieniečių rankose. Yra ir kitų pavyzdžių. Ūkio srityje per greitai pelningi kolūkiai nugriauti. O žemės reforma vyksta per lėtai. Paprastas ūkininkas nuomoja savo žemę iš valdžios! Kokia čia tvarka! O greitai įstatymai leis užsieniečiams pirkti žemes Lietuvoje! Viskas aukštyn kojom.

Kas naujausia Lietuvos įstojimo į Europos Sąjungą klausimu?

Pagal naujausius apklausos duomenis 55% - 60% Lietuvos piliečių nori, kad Lietuva būtų priimta į NATO, tik 50% - į Europos Sąjungą. Pasirodo, Europos Sąjungos derėjimai po ankstesnio susitarimo keičia savo reikalavimus. Ūkininkai

Dr. Kazio Bobelio ir dr. Dainiaus Degesio pokalbis įvyko saulėje verandoje dr. Bobelio namuose Saint Petersburg, Floridoje, kur dabar retai (du kart į metus) atsilanko atostogoms.

Dr. Romos Degesienės nuotr.

naujai priimtuose kraštuose gaus tik 25% subsidijų, o kitų kraštų ūkininkai gaus pilną 100%, Lietuvos ūkininkai labai nepatenkinti. Yra ir kitų nelygybių. Po priėmimo Europos piliečiai galės laisvai be varžtų dirbti Lietuvoje, o Lietuvos piliečiai galės laisvai dirbti kituose Europos kraštuose tik po 6-7 metų.

Koks stovis Lietuvos pilietybės įstatymo reikalo?

Valdžia iki šiol elgiasi nelogiškai. Lietuvos lietuvis atvyks, sakykime į JAV ir po kiek laiko pasidaro Amerikos pilietis, jis praranda Lietuvos pilietybę! O svetimšalis, sakykim rusas gyvenęs Lietuvoje, gali įsigyti Lietuvos pilietybę. Landsbergio valdžia nelabai norėjo duoti dvigubą pilietybę Amerikos lietuviams. Tikimės šie reikalai ateityje susitvarkys.

Ar saugu jaunoms lietuvių kilmės šeimoms ir pensininkams atsikraustyti į Lietuvą?

Nemažiau saugu kaip Amerikoje, gal saugiau. Žinoma nereikia lankyti barus vidurnaktį blogame rajone. Jei žmogus neužsiims nelegalia veikla ir dirbs savo darbą, puikiai saugu.

Dr. Bobeli, ar galite trumpai apibūdinti prezidento Adamkaus iki šiol kadenciją. Ką gero padarė, ką blogo? Kuo prisimins istorikai prezidentą Adamką?

Prezidentas Adamkus gerų norų, bet pasirinko blogus patarėjus. Lietuvoje jie prastai traktuojami. Nežino Lietuvos politikos užkulisių. Jei jo kadencijoje Lietuva bus priimta į NATO, šituo įvykiu žmonės geriausiai prisimins prezidentą Adamką.

Kaip Jūs žiūrite į Lietuvos politinę santvarką?

Lietuvos valdymo sistema panaši į Didžiosios Britanijos. Amerikos prezidentas turi daugiau autoriteto ir teisių negu Lietuvos prezidentas. Lietuvoje pagal konstituciją turėtų prezidentas daugiau rūpintis apie užsienio ir krašto apsaugos reikalus.

Kaip Lietuvoje su medicina? Ar yra pažangos pacientų priežiūroje? Ar gydymas prilygsta kitiems vakariečių kraštams?

Senelių namų priežiūra seneliams Lietuvoje yra ypatinai gera ir visai nebrangi. Lietuvoje gydytojai turi daugiau ir daugiau moderniškiausią aparatūrą. Visi miestai turi C.T. rentgeno aparatūrą, nors Kaunas vienas neturi MRI sistemą. Gydytojams sunkios sąlygos dirbti privačiai. Jie nepersistengia, nes algos nedidelės. Dantų gydytojams sąlygos geresnės.

Dr. Dainius Degesys

IŠSIPILDĘS GYVENIMAS

Robertas Keturakis

Nėra didesnio uždavinio, kaip bandymas įminti, kodėl mano kartos atmintin Stasys Santvaras atėjo su pačiu atviriausiu ir tuo pačiu paslaptinčiausiu savo eilėraščiu **Vabalėlis**.

Kokias tu pareigas eini, mažasis vabalėli?

Tokiu perregimu atvirumu yra apdovanojama tik vaikystė - sielos šviesa apgaubtas pasaulis. Ir poetas. Be jokių pastangų, vedama tik alsavimo ir dvasios visagalybės, išmintis tampa šviesi, dosni ir tikra.

Ir nėra didesnio uždavinio, kaip bandymas įminti, kodėl Stasys Santvaras savo saulėlydžio, savo paskutinėje ir atsiveikinimo su žemiškuoju pasauliu knygoje **Saulėlydžio sonetai** vėl sugrįžo prie šio perregimo eilėraščio **Antras vabalėlis**:

Aš nežinau, kur tu buvai, kada buvai...

Nutilo amžių amžiai kaip laukų žiogai,

Regiu tave aš gintaro lašely-

Kada, kada, o vabalėli, užmigai?

Pasaulyje yra tūkstančiai nuostabiausių reiškinių. Daugelį jų bandome išsiaiškinti, paversti kasdienybės dalimi, nenuginčijama dėsnių logika.

Kodėl? Todėl, kad būtų ramiau, kad neslėgtų nežinojimas ir paslaptis, kad nebūtų pažeidžiama civilizacijos visagalybės iliuzija.

Galima būtų pasitelkti tik šituos du Stasio Santvaro kūrinis ir kalbėti ne tik apie poeto gyvenimą ir kūrybą, bet ir apie žmogiškojo gyvenimo turinį, paskirtį, šviesą ir tamsą. Apie niekados nenutylantį klausimą: kokias tu pareigas eini? Ir atsakymus - vienus skaudžiai

nutylimus, kitus gudragalviškai išdėstomus, trečius nukeliamus į Paskutiniojo Teismo dieną.

Galima būtų pasitelkti tik šituos du Stasio Santvaro eilėraščius ir įsižiūrėti, kaip kartais didelis, turiningas, perkertamas dramatiškų lūžių ir apšviečiamas trapios žmogiškos laimės gyvenimas gali tilpti vieninteliame klausime, į kurį privalėtume atsakyti ir mes.

Nuo pirmosios Stasio Santvaro eilėraščių knygos **Saulėtekio maldos**, išspausdintos 1924 metais Tilžėje, iki paskutiniosios **Saulėlydžio sonetai**, išleistos 1990 metais Čikagoje, galutiniame puslapyje palikusios mums vieną svarbiausių etinių nuostatų: pats savy negesk! - sutilpo visas dvidešimtas amžius, vienu metu nuostabus ir baisus, kupinas pasakiškų žmogaus dvasios ir proto laimėjimų, tuo pačiu nutviektas pragariškos kacetų, koncentracijos stovyklų, gulagų ir siaubingo nužmogėjimo atšvaitų. Kad ir kokia prievarta bei negailestingumu buvo diktuojamas šio amžiaus nužmogėjimas, vis dėlto ypatingą vietą žmonijos istorijoje užima ne kankinantys praradimai, o gynusiųjų dieviškumą žmoguje ištvėrmė.

Tokia ištvėrme buvo apdovanotas ir Stasys Santvaras. Aš su juo prasilenkiau, mus atskyrė nežymi laiko atkarpa, kuri ypač lemtinga buvo kylančios iš bolševikinės vergijos Lietuvos likimui. Vadinas, ir kiekvieno mūsų likimui. Aš negaliu jums papasakoti, pasitelkdamas vien poeto artimųjų atsiminimus, vaizdinę medžiagą, kūrybą, ir laiškus - visą tą buvusio didelio ir turiningo

Stasys Santvaras (1902 05 27 - 1991 04 12)

gyvenimo juostą, negaliu jums papasakoti nei apie jo kūrybinius sumanymus, nei apie sumanymų įgyvendinimą, nei apie kūrybinę ambiciją, tylią ir aštrią, nei apie ryškiausius charakterio bruožus, ištikimybę amžinosioms vertybėms, valią gyventi ir žūtūtinai grumtis su kiekvieną menininką persekiojančia ribotumo nuojauta.

Aš galiu tik atverti jums savo santykį su šiuo man visados įdomiu rašytoju, menininku, tėvynainiu, žmogum, kuris, pasirodo, vis dėlto yra didesnis ir reikšmingesnis mūsų kultūrai, juo labiau literatūrai, nei bandantis visa tai apibendrinti irzlus viendieniškumas.

Yra tokia sena legenda apie žmogų, kuris vieną gražią dieną, pilkas nuo kelio dulkių, apsuptas mėlynų debesų šešėlių ir žaibuojančių pavymui kregž-

džių, įžengė į šurmuliuojančio miesto puošnių vitrinų apstotą gatvę ir, pūsdamas iš karklo išsuktą švilpynę, išsivedė iš miesto visus vaikus su visais jų žaislais ir pasakomis, su jų sapnais ir tikėjimu, kad įmanoma skraidyti kartu su angelais, bitėmis ir kregždėmis.

Vaikai susispietė apie tą pilką nuo kelio dulkių, lydimą švilpynės giesmės žmogų, pasuko pro miesto vartus, patraukė per vėjyje švyluojančias pievas. Ir išnyko.

Miestas greitai sugriuvo.

Galima būtų pasakyti: jis sugriuvo todėl, kad neteko ateities. Bet arčiausia tiesos bus tasai, kuris teigs: tie, kurie praranda gyvenimo ir savęs paties kaip Stebuklo ir paslapties jutimą, pasmerkti pražūčiai.

Stasys Santvaras jau **Saulėtekio maldose** teigė šitą stebuklo ir paslapties jutimą, o vėliau, jau lemtingųjų istorinių įvykių išvakarėse, 1939 metais pasirodžiusiame eilėraščių rinkinyje **Giesmės apie saulę ir sielą** tą nepaprastumo jutimą papildė įspėjimu: "Baisu, kad viesulai pakirs tave kaip lapą rudens geltoną", nes "už tavo gyvastį galvos padėt nieks nesutiko".

Iš kur visa tai?

Literatūros mokslas pirmiausia nukreipia į simbolizmo ir romantizmo nuostatas, šių dviejų ūkanotų literatūros srovių filosofiją. Ta filosofija nėra sudėtinga: savo kūryboje vienos ir kitos srovės šalininkai subjektyviai atsiriboja nuo šiurkščios realybės, rupa, o kartais ir begėdiško natūralizmo, ieško bet kokiame reiškinyje idealumo ir simbolių, įstengiančių paslaptinčiau nu-

šviesti pasaulio materialumą. Greta šito subjektyvaus atsiribojimo regimas objektyvus siekis - lyrizmu sureikšminti, sutaurinti savo tikrąją padėtį Dievo skirtame laike, o gal ir kape, kaip buvo išsireiškęs vienas simbolizmo adeptų S. Mallarme. Ir numatyti ateitį.

Simbolistų, kaip ir romantikų, estetinėse ir egzistencinėse nuostatose pastebimas dar vienas reiškinys - svetimėjimo rupiai realybei, kasdienybės banalumu ir lėkštumui poetizacija. Filosofinis simbolizmo pamatas - subjektyvusis idealizmas, savotiškas universalus išsilaisvinimo principas: pasaulis (o ir aš pats) yra toks, kokį aš noriu matyti, suprasti ir priimti.

Stasys Santvaras savo gyvenimo ir kūrybinio kelio pradžioje buvo apsuptas ne tik šitų estetinių ir egzistencinių nuostatų, bet ir Maironio poetinės mokyklos. Jinai, išlaikiusi romantizmo ir simbolizmo gebėjimą regėti pasaulyje ir žmoguje Amžinybės nutvieskiamą dvasią, paliko atsargoje nuobodžiauojantį subjektyvųjį idealizmą ir svarbiausia poetine vertybe įtvirtino žmogaus atsakomybę už jam patikėtas amžinąsias vertybes ir tikėjimą, kad su ta atsakomybe galima kurti ateitį.

Paprasčiau tariant, Maironio poetinė mokykla nesupriėšino jausmo, svajonės ilgesio su protu, reiklios minties patikrintu veiksmu, ryžtingu savo vertę žinančio žmogaus žingsniu per jam patikėtą gyvenimą, erdvę ir laiką.

Jausmas ir protas Maironio poetinėje mokykloje buvo artimi kaip du broliai dvyniai.

Stasys Santvaras buvo vienas pirmųjų šios poetinės mokyklos auklėtinių. Darbštus ir talentingas. Nuoseklus ir atviras naujovėms, kurios tik papildydavo jo poetinę raišką, praturtindavo meninių vaizdavimo priemonių atsargas, tačiau nepakeisdavo pagrindinių nuostatų: harmonija, grožis, taurumas, prasmingumas, nepažeminamas gyvenimas ir žmogus.

Ir drąsa pasitelkiant poetinei raiškai, regis, tolimą poezijai realybę, kasdieniškai pilką, netekusią egzistencinio reikšmingumo, įpinant tą rupią realybę į kamerinę elegiją, simbolistinės semantikos melancholiją ir svajingumą, nebijant net pavojoingo eilėraščiui užkrato - ašaras spaudžiančio sentimentalumo. Bet svarbiausia - neužtamsinti nei jausmo, nei minties manieringumu, poza, alogizmais, beprasmiu metaforų šėlsmu.

Stasys Santvaras buvo vienas pirmųjų Maironio poetinės mokyklos mokinių.

(Bus daugiau)

Bostone su Ale Santvariene kultūrinį subatvakarį surengė (iš kairės): Aidas Kupčinskas, Zita Krukonienė, Danguolė Senutienė, Valentina Čepienė, Renata Bazikienė, Birutė Banaitienė, Vytautas Bazikas, Estera Girdauskienė, Perkūnas Krukonis, Bronius Banaitis, Darija Giniūnaitė, Daiva Jaudegytė ir Romas Veitas.

Lilijos Kulbienės nuotr.

*“Dirvos” 39-ajame novelės konkurse autorei skirta viena iš dviejų antrųjų premijų iš Simo Kašelio***nio palikimo, kurį administruoja Korp! Neo Lithuania valdyba.**

(Tęsinys. Pradžia Nr. 17)

Pradžioje, vaikeliai, vyro litanijas suprato taip, kaip jis norėjo: liuobė, plušo, nėrėsi iš durniaus, šviesios dienos nematydama, geresnio kashnio nenurydama, iki cento vyrui viską paklodama. Tik žinia, vaikeliai, lig laiko ašotis vandėnį neša. Pradžioje į draugių juokus net ausis užsikimšdavo - kur tai matyta, kad žmona nuo šliūbavoto vyro centą kitą sau pasiliktų!

- Avies galva tu! - išdrožė kartą Magduka Levonei į akis. - Ar nors žinai, kiek tavo kriukis puodynių pinigų turi ir kur jie? Ar žinai? Nu va! - net ples-terėjo per šonus rankom, kai Levonė papurtė galvą. - Mergos, piemenės - ir tos algas gauna, o tu?

- O man kitos mergos ir piemenės nei puc, nei da! Man reikia rūpintis savo geru! - drąsiai išpoškino šimtus kartų girdėtą savo vyro litaniją. Net užspringo juoku Magduka:

- Va, va! Dar vieną pucnėduką senis ant girnų ištupėjo! Avele tu garbuota! Tegul jis sau ant žvakių tą savo gerą pasideda. Tu gi jo nė pauostyt negauni! Va! Ar ne mergautinė tavo skepetukė? O gal pasakysi, kad čia dar ne motkos austas sijonas? Tfu, su durnu - du turgu!

O ir vyrai, ir bernai stūgu-riuodami malūne nepraleis-davo nepakirkinę gražios mo-teros:

- Oi Levone, Levone! Mesk tą savo seną piklių. Ateik pas mane ant razavų miltų. Nesigailėsi. Mes per vieną naktelę iš razavų miltų balčiausią piklių padarytume!

- Tai eina geras daiktas per nieką! Net skriūdu žiūrėti. Ši-

Iš ciklo “TETOS DOMCĖS ISTORIJOS”

LEVONĖ

Danutė Dvilinskaitė-Laukienė

Mislįjau, dūmojau...

tokia motera, šitokia grožybė, o neišlenda iš po senos girna-pusės ir gana! - verkavo diedai seilę varvindami. Tik dvaro bernas Jurgis niekada o nieka-da nei žodį metė, nei ranka lie-tė, nei liežiuvį paleido. Nei kal-bino jis Levonę, nei kelią ant stačių laiptų į požemį pastojo, tik iš jo akių moteris suprato, tik visa savo širdim nemylėju-sia pajuto, kad ji Jurgiui ne Tra-kymienė, ne amerikono Pucnė-dos pati, o tik Levonė Duobikė, nuo katros artumo ne tik berno galva, ale tarytai visas malūnas sukasi...

- Levone, lipk žemyn. Pa-dėsi dvariokui maišus ant vin-do sukraut, - paliepė kartą Puc-nėda. - Ko jis ten tupinėja! Ne-bebūt dvariokas. Jam kito geras nei puc, nei da! - Tarytai kas bakstelėjo Levonę. Net apsi-džiaugė motera, kad ir Jurgis toks pat plikšis, kaip ir ji - Duo-bikė. Ir pirmą kartą pažiūrėjo į Jurgio akis, ir pirmą kartą susi-tiko jų rankos ant dulkino grū-dų maišo...

- Saulute tu mano... Užė ir drebėjo senas malūnas, šniokš-tė krisdamas ant medinio rato sparnų tvenkinio vanduo, vir-pėjo miltuoti voratinkliai...

- Ir nevesk manęs į pagun-dymą... - suklupo su ašarom Levonė vakare prieš šventus

paveikslus. - Ir nevesk manęs į pagundymą... Saulute tu ma-no... - užsiėmė delnais ausis.

Pradėjo Levonė gyvent nuo pirmadienio iki pirmadienio. Pamatydavo vienas kitą, susi-tikdavo rankos ir akys, ir tary-tai ne Levonei bambėdavo vy-ras, kad per pigiai atidavė kiau-šinius, kad perdaug pasmeto-nio įpylė į barščius...

- Levute... - neatitraukė Jur-gis vieną kartą rankos. -Levute mieliausia... - sušnibždėjo pro girnų gaudesį.

- Jurgeli, - pati nejausdama prigludo ir apmirė stipriam glėby... Atsipeikėjo, kai tarytai pagaliai nukaro berno rankos: pro laiptų kiaurymę iš viršaus į juos žiūrėjo Pucnėda!

- Jis tave užmuš...

- Man taip ir reikia...

- Levute... - bet moteris jau lipo laiptais į viršų pas vyrą. Vakare atėjo tėvas su moti-na. Pucnėda sėdėjo ant suolo. Motina sustojo prie durų ir tik vapėjo:

- Tėvai, neužmušk... Vajė-zau, tėvai, neužmušk...

- Bučiuok, kale, vyrui ko-jas! Bučiuok, pamečke pasku-tine! Prašyk atleidimo! Bu-čiuok, pasileidėle! Kas tau bu-vo sakyta! - o vadelės vis plie-kė ir pliekė per pečius, galvą, plikas kojas.

- Vajėzau, tėvai, gana! Vajėzau, užmuši!

- Prašyk atleidimo! - kriokė uždusęs Duoba ir paspyrė prie-žento kojų dukterį. - Klaupkis ir prašyk atleidimo, tau sakyta! - ir vėl užsimojo vadelėmis. Levonė kilstelėjo galvą į Puc-nėdą, pamatė to akis ... ir brinktelėjo kakta į žemę.

- Užmušei, neprieteliau tu, užmušei! - pripuolė motina. Levonė buvo be dvasios. Iš no-sies ir prakirstos barzdos tekė-jo kraujas...

Pirmadienį su dvaro ilga-brikiu atvažiavo kitas bernas. Grubo nugrubo, diržo apdiržo Levonės širdis. Nieko ten neli-ko, tik širdperša aštriausia, so-pa neišdejuojama, gailysta ne-išverkiama. Išmušė tėvas va-delėmis vyro baimę. Liko tik pykasta neišsakoma, tik bjau-rastis neparodoma. Užgijo per-skelta barzda, praėjo nuplakto kūno sopė. Liko tik vyro žvilg-snis - aštresnis už dalgį aštriau-sią, žvarbesnis už ledokšnį žvarbiausią, žiauresnis už su-tvėrimą žiauriausią. Jos, tos akys, tada be žodžių dūrė į jos kruviną veidą, kai ji pakėlė galvą atleidimo prašyti: “O tu man, moteriške, nei puc, nei da. Reikia rūpintis savimi...”

Levonė kriokė kaip kriukus niekuo vyrui nepaprieštarau-dama. Tik niekas o niekas ne-matydavo, kad ne visi pinigai skambtelldavo prieš Pucnėdos nosį. Ir niekas o niekas nežino-jo, kad Levonės atminty krebž-dėjo Magdukos žodžiai: “Ave-le tu garbuota! Ar bent žinai, kur tavo kriukio pinigų puo-dai?” Pucnėda jai kažkada sa-kė, kad jo amerikoniški pinigai banke. O kur jos pačios uždirbti? Apčiupinėjo Levonė visus šventus paveikslus, visus už-kaborius, senus puodus ir gel-das, šunio būdą, triušių gardą... Nerado.

Vieną sekmadienį klebonas po pamokslu paskelbė:

- Už didelę auką šventai ka-talikų bažnyčiai po Baltramie-jaus Trakymo mirties kiekvie-nais metais jo mirties dieną bus atlaikomos šventos mišios - amžinos mišios už aukotojo sielą.

Sekantį ketvirtadienį po jomarko Pucnėda nesulaukė skambtelnant pinigų ant stalo. - Kur turginiai? - vos prasi-žiojo.

- Amžinom mišiom už savo nuodėmingą sielą pradėjau rinkti, - net nemirktelėjus iš-drožė Levonė.

- Čia dabar? Sudurnai?

- Ot ir nesudurnau. O jei tamista neleidžiate, tai aš per išpažintį taip ir pasakysiu kle-bonėliui. - Net pastyro Pucnė-da iš piktumo ir netikėtumo. Net nesusuopė, ką reikia at-sakyti pačiai. Buvo bežiobtel-nas “O man tavo klebonėlis nei puc, nei da”, ale lauku gak-telėjo, trenkė durim ir nukup-

rino į malūną. Pirmą kartą po sumušimo Levonės lūpos vyro įkandin prasišiepė piktu, ge-liančiu vypsuliu...

Atėjo žieminis prieškalėdi-nis malimas.

- Ateik, vindą priimsi. Dar nieko nėra malūne, - riktelėjo vieną rytą Pucnėda žmonai, tu-pinčiai po karve. Levonė nuse-kė į malūną. Baltrus nusileido į požemį, dar kartą apėjo mai-šais apkrautą vindą. - Keliau! Priimk! - riktelėjo pačiai ir įsitikinęs, kad krovinyš gerai kyla į viršų, pasisuko prie čia pat stovinčio indo du tepalu, ketindamas patepti pradėjusius girgždėti įrenginio pakaklius.

Levonė net loštelėjo atgal, kai jai pro pat veidą prašvilpė trūkės vindo diržas... Pro girnų užesį pasigirdo krintančio ir lūžtančio keltuvo griausmas. Už paširdžių susigriebus pasi-lenkė Levonė prie laiptų. Nie-ko nepajėgė įžiūrėti, nes į viršų urduliais vertėsi baltas piklia-votų miltų dulkių debesis. Ap-graibom nusileido į apačią. Iš po maišų krūvos, iš po sukne-žusio vindo luženų, miltais ir gruce apipiltos, kelių netrūku-sių maišų prislėgtos kyšojo tik Pucnėdos kojos. Levonė sto-vėjo tarytai žaibo trenkta, o paskui pradėjo klykti, žiūrė-dama į vos vos trūkčiojančias vyro kojas. Pirmam išgąsčiui praėjus moteriškė suprato, kad niekas jos riksmo negirdi ir kad reikia nutempti nuo vyro maišus. Pripuolė prie luženų ir maišų krūvos, pasilenkė ir ... staiga tarytai sustiro, tarytai ją kas sulaikė. Pamažu pamažu vėl atsitiesė, nuleido rankas, atsitraukė keletą žingsnių ir sustingo su aštresniu už dalgį aštriausią, žvarbesniu už le-dokšnį žvarbiausią žvilgsniu gražioje baimės išplėstose akyse. Išbalusiame veide pa-smėlusios lūpos be garso su-šnibždėjo:

- O jūs man, tamista, nei puc, nei da. Reikia žiūrėti savęs...

Praėjo minutė, kita. Nu-rimo Trakymo kojos. Tarp su-dužusio keltuvo lentų blankioj ryto šviesoj kažkas žybtelėjo. Levonė apėjo pastirusias vyro kojas, pasilenkė, atitraukė ši-pulius - pabiro sidabriniai penkličiai, sušlamėjo popieri-nės šimtinės...

Kai Levonė išėjo pro ma-lūno duris, ryto brėkšmoj išgir-do tolimą rogių girgždėjimą. Žmonės važiavo malti kalėdi-nių pyragų. Moteris kažką pa-sitikrino užantyje, paskui labai stropiai užsisagstė nunešiotu kaptono sagas, nuėjo į tvartą ir atsitūpė prie nebaigtų melžti karvių.

Po valandėlės malūne pasi-girdo išgąstingi vyrų balsai. Levonė drebančia ranka pliaukšterėjo karvei per šlaunį:

- Koja, Marge! Koja!

Teta Domcė

LAIŠKAS DIRVAI

“NAUJIEJI” LIETUVOS VADUOTOJAI

Skaitant Lietuvoje leidžiamus dienraščius teko pastebėti neigiamus pasisakymus apie Lietuvos valstybinei televizijai vadovaujantį V. Milaknį. Matomai, kad tie “Ponai”, kurių dėka jis perėmė televizijos vadovavimą, arba yra naivūs, arba patys yra “homosovietikai”.

Dabar paskaičius “Dirvoje” S. Tūbėno straipsnį, 2002 m. balandžio 2 d. pavadinimu “**Tauta kenčia nuo dvasinio teroro**”, galiu jam pritarti šimtu procentu.

Televizijos laidoje “Kai aš mažas buvau” vadovaujamoje V. Milaknio, rodoma kaip žmonės džiaugsmingai sutinka komunistinius okupantus ir vadina savo išvaduotojais. Džiaugsmas užlieja Lietuvą, kai lietuviai prašosi priimami į Sovietų Sąjungą ir t.t. Jeigu “garbingasis” vadas Justas Paleckis dabar gyventų, tai neabejotinai būtų išrinktas Lietuvos prezidentu. Toliau laidoje rodoma, kaip mūsų kūrėjai - poetai, rašytojai, mokslo žmonės, kompozitoriai, studentija reiškia padėką už priėmimą į Sovietų Sąjungą.

Ponai, ir tas visa vyksta po to, kai Lietuva jau 12 metų gyvena nepriklausoma - suvereninį tautos gyvenimą, atsiskyrusį nuo subyrėjusios Sovietų Sąjungos. Tiesiog nepatikėtina.

Ar taip ponas Milaknis “pagerbia” tūkstančius lietuvių partizanų, žuvusių kovojant už Lietuvos laisvę ir prie Vilniaus televizijos bokšto kovo 11 dieną.

Gal ir vėl ateis laikas, kai komunistų garbintojai Lietuvoje, siųs Rusijos komunistų sąjungai padėkos laiškus, prašydami tolimesnio komunistų stiliaus - rojaus gyvenimo Lietuvoje.

Vytautas Šeštokas

RENGINIŲ KALENDORIUS

GEGUŽĖS 12 d., 11:30 v.r. Motinos dienos priešpiečiai Šv. Jurgio parapijos salėje

GEGUŽĖS 27 d., 8:30 v.r - Prisiminimo dienos (Memorial Day) apeigos, Mišios ir pusryčiai. Rengia Katalikų karo veteranų 613-asis postas Šv. Jurgio parapijoje.

BIRŽELIO 16 d. sekmadienį 3:00 val. p.p. tragiškojo birželio (1941) paminėjimas ir ekumeninės pamaldos už žuvusius ir nukentėjusius latvius, lietuvius ir estus Dievo Motinos parapijoje. Rengia Clevelando Pabaltiečių Komitetas.

LIEPOS 13 d., 4 v.v. - kasmetinė "Gijos" gegužinė - kaip visada, Beachland piknikų vietovėje, ant Erie ežero kranto. Kaip ir pernai Jus linksmins akordeonistas Bronius Mūras iš Čikagos.

RUGSĖJO 8 d., 11:30 v. ryto - Šv. Jurgio parapijos gegužinė parapijos sodyboje.

SPALIO 26-27 dienomis "Tradicinės lietuvių dienos" šeštadienį 6:30 v.v. Dievo Motinos parapijos auditorijoje "Aukuro" choro koncertas. Rengia JAV LB Clevelando apylinkės valdyba.

LAPKRIČIO 9 d., šeštadienį, "Exultate" choro 20-mečio jubiliejinis koncertas ir banketas.

LAPKRIČIO 17 d., nuo 11:30 iki 3:30 v.p.p. - Šv. Jurgio parapijos rudens šventė.

ĮVAIRIOS ŽINIOS

SU KORUPCIJA LIETUVOJE BUS KOVOJAMA AMERIKIEČIŲ LĖŠOMIS

JAV Vyriausybė skiria reikšmingą finansinę paramą Lietuvos specialiųjų tyrimų tarnybai (STT) kovojant su korupcija. Tai numatyta Lietuvos ir Jungtinių Amerikos Valstijų Vyriausybių susitarime dėl teisėsaugos, kurį Vilniuje pasirašė užsienio reikalų ministras Antanas Valionis ir JAV ambasadorius Lietuvoje John Tefft, praneša ELTA. Dokumente numatoma, kad šalys parengs ir vykdys vienerių metų trukmės projektą, kuriuo siekiama remti Lietuvos STT pastangas kovoje su korupcija.

Projekto siekiamis įgyvendinti JAV Vyriausybė numato skirti reikšmingą finansinę paramą. Susitarimą pasirašiusios šalys įsipareigo šią paramą panaudoti organizuojant ir gerinant korupcinių nusikaltimų tyrimą, jų baudžiamąjį persekiojimą. Lėšos taip pat bus skiriamos šiai veiklai reikalingoms medžiagoms, įrangai pirkti, kitai techninei pagalbai bei darbuotojams mokytį.

SVARBUS PRANEŠIMAS

"Dirvos" savaitraščio kaina nesikeitė nuo 1997 metų. Tačiau per tą laiką labai išaugo leidybos ir persiuntimo išlaidos.

"Vilties" draugijos valdyba, apsvarsčiusi savaitraščio leidimo išlaidas, nustatė, kad nuo 2002 m. gegužės 7 d. metinė prenumerata kainuos 40 dolerių, pusei metų - 25 dol., pirma klase metams - 63 dol., oro paštu į užsienį - 115 dolerių. Vieno atskiuro numerio kaina - 75 centai.

"Vilties" draugijos valdyba, Dirvos leidėjai

A. † A.

ANDRIUI RAULINAIČIUI

mirus, nuoširdžiausią užuojautą reiškiamo
motinai ALDONAI RAULINAITIENEI ir
seseriai INGRIDAI, ir visai šeimai

*Regina Snarskienė
ir Lili Snarskytė-Račyliienė*

SPORTAS

ANTRASIS RYTINIO PAKRAŠČIO KREPŠINIO, TINKLINIO IR STALO TENISO TURNYRAS

Praėjusiais metais, po 25 metų tylos, New Yorko valstijoje įvyko krepšinio turnyras, į kurį buvo suvažiuavę 20 komandų, dalyvavo daugiau nei 125 sportininkai, iš kurių net ir už JAV universitetus žaidžiantys Lietuvos atletai.

2001 metų turnyras turėjo itin didelį pasisekimą, todėl šiais metais Rytinės apylinkės apygarda sutiko suorganizuoti antrąjį tokių turnyrą, bet šį kartą jį išplėsti ir pajavairinti dar dvejomis sporto šakomis - tinkliniu ir stalo tenisu.

Taigi šis Antrasis Rytinio pakraščio krepšinio, tinklinio ir stalo teniso turnyras įvyks birželio 1-2 dienomis, Northeast High School patalpose - Cottman ir Algon Avenues, Philadelphia, PA 19111 (<http://www.phila.k12.pa.us/schools/northeasthigh>)

Šis turnyras bus suorganizuotas remiantis dviem kriterijais: dalyvių amžiumi ir klase (lygiu).

Krepšinis: vyrų (A,B),

senjorų, jaunių (A,B,D), moterų, mergaičių. **Tinklinis:** vyrų, moterų, mišrus. **Stalo tenisas:** vyrų, moterų.

Registracijos data yra ne vėliau kaip **gegužės 17, 2002.**

Prašome siųsti registracijas: Pranas Gvildžius, 95 Wheeling Ave, Staten Island, NY 10309. Arba via-email: INAPRA@AOL.COM. (Tel. 718-356-7871).

Dėmesio, Kanados ir Vidurinės Amerikos atletai - dalyvavimas antrajame Rytinio pakraščio krepšinio, tinklinio ir stalo teniso turnyre Jums nemokamas!

Daugiau informacijos galite rasti New Yorko Atletų Klubo puslapyje - www.nylak.com arba Filadelfijos Amerikos - lietuvių bendrijos puslapyje - www.phillylak.org

Po turnyro, šeštadienį vakare (06.01) Filadelfijos Lietuvių namuose įvyks linksma-vakaris, į kurį taip pat visus kviečiame dalyvauti.

Joana Gaizelytė-Lacy

Momentas iš praeitų metų Rytinio pakraščio turnyro New Yorke. Meta kamuolį Donatas Zavackas, kuris žaidžia už Pittsburg Universitetą, vienas iš geriausių komandos žaidėjų.

Rimo Gedeikos nuotr.

STENDINIO ŠAUDYMO SPORTO PIRMENYBĖS

2002 metų ŠALFASS-gos stendinio šaudymo sporto pirmenybės įvyks 2002 gegužės 11 d., šeštadienį, Hamiltono LMŽK "Giedraitis" šaudykloje, Kanadoje. Vykdo - ŠALFASS-gos šaudymo Sporto komitetas, talkininkaujant Hamiltono LMŽK "Giedraitis".

Programoje - 16 yd. rungtis A klasei, 16 yd. rungtis B klasei, išlyginamieji jardai ir dubletai.

Varžybų vadovas yra ŠALFASS Šaudymo Sporto K-to pirm. Kazys Deksnys, 1257 Royal Drive, Burlington, Ont. L7P 2G2, Canada. Tel 905-332-6006. Faksas 905-547-5556. E-mail: kdeksnys@sprint.ca Dėl informacijų - kreiptis į K. Deksnį.

Dalyvių registracija su mokesčiu priimama vietoje varžybų dieną.

ŠALFASS-gos Centro valdyba

LAUKO TENISO PIRMENYBĖS CLEVELANDE

2002 metu ŠALFASS-gos lauko teniso pirmenybės numatomos 2002 m. liepos 27 ir 28 d.d., Clevelande, Ohio. Vykdo - Clevelando LSK Žaibas. Kontaktas: Algis Gudėnas, 104 E. 199 St., Euclid, OH 44119. Tel. 216-481-0465.

A. Bielskus

DIRVAI AUKOJO

B.Norkūnas, Dearborn MI, prisimindamas mylimos žmonos mirtį, laikraščio leidimo išlaidas sumažino 200
K.Tautvydas, Lake Elmo, MN 65
S.Gruzdis, New York, NY 50
A.Baliūnas, Cleveland, OH 20
G.Jankauskas,

Woodhaven NY 15
V.Urbaitis, Mayfield Hts., OH.. 15
F.Bočiūnas, Sunny Hills, FL 10
V.Klabis, Melbourne, FL 5
J.Šlapelis, Euclid, OH 5

*Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame*

ĮVAIRENYBĖS

PREZIDENTAS NEPASKYRĖ TEISĖJŲ

Lietuvos valstybės vadovas Valdas Adamkus nepaskyrė Vyriausiojo administracinio teismo vadovo, kurį rekomendavo teisėjų Taryba. Prezidentūra šį precedento neturintį sprendimą motyvavo tuo, jog Teisėjų tarybos posėdyje buvo nusižengta etikai ir nesilaikyta procedūrų. Šalies vadovas pamokė teisėjus. Ypač aštriai nuomonės išsiskyrė dėl kandidatės į Vyriausiojo administracinio teismo pirminkus Teodoros Staugaitienės.

Prezidentas Valdas Adamkus nusprendė kol kas neskirti Vyriausiojo administracinio teismo vadovo, nes, jo nuomone, Teisėjų taryba, formuluodama savo nuomonę apie kandidatus į šį postą, pažeidė procedūrų ir etikos principus. Aukščiausiojo Teismo atstovas spaudai išplatino pranešimą, kuriame teigiama, kad Teisėjų tarybos posėdyje nebuvo pažeisti etikos principai. Aukščiausiojo Teismo pirmininkas Vytautas Greičius yra ir Teisėjų tarybos pirmininkas.

Priimama gyventojai

Išnuomotame name gyvename 2 moterys, priiimtumėme dar trečią, moterį. Visai arti Dievo Motinos parapijos.

**Skambinkit: Živilei
(216) 738-1978 arba
1-440-834-0313**

SPORTAS

52-SIOS ŠALFASS-GOS ŽAIDYNĖS ČIKAGOJE

Pasiruošimas 52-sioms ŠALFASS-gos sporto žaidynėms, rengiamoms š.m. gegužės 17-19 d. Čikagoje, vyksta pilnu intensyvumu. Pagal balandžio 20 d. pasibaigusios galutinės krepšinio ir tinklinio komandų registracijos dar ne visai užbaigtus duomenis, žaidynėse užsiregistravo dalyvauti 29 krepšinio ir 18 tinklinio komandų. **Krepšinio** varžybų koordinatoriaus dr. Donato Siliūno pranešimu, krepšinyje užsiregistravo 5 vyrų A, 12 vyrų B, 6 jaunių A ir 5 moterų/mergaičių A komandos. Vyrų A ir B varžybas numatoma pradėti gegužės 17 d., penktadienio pavakaryje. Visų kitų krepšinio klasių varžybos vyks tik šeštadienį ir sekmadienį. **Tinklinio** varžybų koordinatorė Alda Brakauskienė-Pleirytė pranešė, kad tinklinio varžyboms užsiregistravo 6 vyrų, 4 moterų ir 8 mišrios komandos. Vyrų ir moterų tinklinio varžybos vyks šeštadienį, gegužės 18 d., o mišrių komandų - sekmadienį, gegužės 19 d.

Visos krepšinio ir tinklinio varžybos vyks Bulls Academy, Benedictine University ir Benet Academy salėse, Lisle, IL.

Kaip jau žinome, 52-jų žaidynių apimtyje dar yra šachmatų, stalo teniso ir plaukimo 2002 m. pirmenybės. Jų visų trijų registracijos terminas yra š.m. gegužės 11 d.

Šachmatų varžybų vadovu yra Saulius Rakauskas, tel. 773-581-6771. Šachmatų turnyras vyks gegužės 18 ir 19 d.d., Lietuvių Jaunimo centre. **Stalo teniso** varžybos vyks gegužės 18 d., šeštadienį, taip pat Lietuvių Jaunimo centre. Joms vadovauja Vacys Kleiza, tel. 708-301-2870. **Plaukimo** varžybos vyks gegužės 18 d., šeštadienį, Marmion Academy, 25 yd. baseine, Aurora, IL. Varžybų vadovas - Algis Norkus, tel. 630-466-4661.

EUROPA TRAVEL 692-1700

LOWEST AIR FARES
available worldwide

EXPERTS ON TRAVEL TO EAST EUROPE

passports - visas - prepaid tickets

SERVING OUR COMMUNITY FOR OVER 35 YEARS

"LEADERS IN LOW COST TRAVEL"

P.S. TIRE Inc.
Complete Front End Service

481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts, Mufflers, lube oil and Filter
• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN
Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm
Sat.: 8 am to 4 pm

866 E. 200 th St.
Cleveland, Oh. 44119

Paul Stefanac

JAKUBS AND SON
Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095

Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsnama, teikianti jaukią atmosferą rūdiesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

ĮVAIRIOS ŽINIOS

PO SLAPTŲ ATOSTOGŲ - SLAPTOS SUTUOKTUVĖS

Švenčionių civilinės metrikacijos skyriaus vedėja Albina Navickienė balandžio 24 d. dar negalėjo atsitokėti nuo jai tekusios garbės. A.Navickienė "Lietuvos rytui" tvirtino, jog premjeras ir jo draugė prašymus santuokai įregistruoti pateikė prieš mėnesį, kovo 22-ąją, kaip ir numatyta.

Vilniuje, savo rezidencijoje Turniškėse premjeras Algirdas Brazauskas susituoė su ilgamete drauge Kristina Butrimiene. Ji tapo Brazauskiene. Slapta nufilmuotas Turniškėse vykęs premjero Algirdo Brazausko vestuvių pokylis - vaizdajuostėje užfiksuota, kaip Algirdas ir Kristina Brazauskai po vestuvių šventimo išlydi svečius ir grįžta į rezidenciją Turniškėse.

Slapta susituoėęs su ilgamete drauge, premjeras Algirdas Brazauskas buvo pasveikintas ir Vyriausybėje. Kabineto nariai padovanojo jam gėlių ir paveikslą. Dieną po vestuvių A.Brazauskas praleido darbe. Apie slaptą santuoką, matyt, nežinojo net artimiausi jo šeimos nariai. "Apie šį įvykį sužinojau iš žurnalistų", "Lietuvos rytui" sakė premjero duktė Laima Mertinienė.

LIETUVOS INTERNETO GRAŽUOLĖ - KAUNIETĖ

Tris savaites trukusiame dizaino grupės "Reprobaltos" konkurse "Tapk modeliu"

internautai gražiausia išrinko 18 metų kaunietę, "Rasos" gimnazijos moksleivę Ievą Zubavičiūtę, praneša ELTA.

Konkurso organizatorių teigimu, daugiau nei 2 tūkst. internautų balsavo specialiaame konkurso tinklapyje ir jaunimo portale "Ore" už jų nuomone, stilingiausią merginą iš trijų konkurso finalininkių.

Tai - pirmasis tokio pobūdžio konkursas Lietuvos internete, kur galėjo dalyvauti ir laimėti visos savo nuotrauką internetu atsiuntusios madingos panelės, o simpatišiausią išrinko Lietuvos internautai.

SIAURUKU TURISTAI RIEDĖS TIK IKI ANYKŠČIŲ

Siauraja geležinkelio vėžė dundantis šimtmetis Aukštaitijos siaurukas atgimsta - nuo šiol jis tarnaus turizmo reikmėms. Prasidedant turizmo sezonui, balandžio 27 dieną, Anykščiuose rengta siaurojo geležinkelio atgimimo šventė.

Ryte iš Panevėžio geležinkelio stoties siaurukas išvyko į šventinę kelionę maršrutu "Panevėžys - Anykščiai - Panevėžys". Per pietus traukinukas į Anykščių geležinkelio stotį atvežė apie 600 keliautojų, beveik 90 jų - kviestiniai svečiai: Seimo ir Vyriausybės, žiniasklaidos atstovai. Anykščių rajono savivaldybės merui Dariui Gudeliui buvo įteiktas "Aukštaitijos siaurasis geležinkelis" dalininko pažymėjimas. Grojo

"Panevėžio garso" orkestras, Miežiškių ir Anykščių kapelos, informavo Eltą Anykščių savivaldybė.

Riedant Anykščių link, keliautojų laukė nemažai pramogų: Taruškų geležinkelio stotelėje veikė tikras kaimo turgus, Žaliosios girios laukymėje traukinį puolė Tado Blindos gauja. Atvykę svečiai ir anykštėnai galėjo aplankyti Anykščių geležinkelio stotyje esantį siauruko muziejų, apžiūrėti šį pavasarį iš Švenčionėlių į Anykščius atvežtą vieną iš trijų Lietuvoje išlikusių siaurojo geležinkelio garvežių, kuris nuo šiol saugomas Anykščių geležinkelio stotyje.

Siaurasis geležinkelis yra vienas iš nedaugelioveikiančių šalies inžinerijos paminklų. Siaurojo geležinkelio ruožas "Panevėžys - Anykščiai - Rubikiai" turi istorinę, techninę, architektūrinę, kraštovaizdinę vertę. Kultūros vertybių apsaugos specialistai pripažįsta siaurojo geležinkelio kompleksą kaip vienintelį reikšmingą Lietuvos istorijai išlikusį transporto technikos ir technologijos pavyzdį, liudijantį XIX-XX amžių sandūros technikos pažangą.

Pernai "Lietuvos geležinkelių" vadovų įsakymu buvo nutrauktas eismas pastutiniu siaurojo geležinkelio ruožu "Panevėžys - Rubikiai". Ruožo atkarpa nuo Anykščių iki Rubikių vinguriavo vaizdingais Anykštos slėnio šlaitais, vadinamąja "Anykščių Šveicarija".

TAUPA
LITHUANIAN CREDIT UNION

SAVI PAS SAVUS KVIEČIAME VISUS Į TAUPĄ

Telefonas (216) 481-6677; El. paštas TAUPA@AOL.COM
767 EAST 185th Street CLEVELAND, OHIO 44119

DARBO VALANDOS :
Antradienį, trečiądienį ir ketvirtadienį 9:00 v.r. - 4:00 p.p.
Penktadienį 9:00 v.r. - 6:00 p.p.
Šeštadienį 9:00 v.r. - 12:00 p.p.
Sekmadienį 11:00 v.r. - 12:00 p.p.

KIEKVIENA TAUPOMOJI SĄSKAITA IKI \$100,000 YRA APDRAUSTA (NCUA)